Hayat

SAYI : 6
6 ŞUBAT 1959
125 KURUŞ

ALE PETIT
NLERİN YENİ ŞÖHRETİ
hifelerde

Bu sayıda :

YENİ TEFRİKAMIZ :
Karısının kaleminden
Macar ihtilâlcisi
MALETER

Orta sahifelerdeki tablo
NUH TUFANI

Côte d'Azur'de çiçek toplayan kadınların elleri hayret edilecek derecede beyazdır Bu müşahede fevkalâde bir güzellik müs tahzarının ortaya çıkarmasına sebeb olmuştur

NASIL
Çiçeklerin Balmumu
SİZE
MODAYA UYGUN BİR TEN
TEMİN EDER.

Bu üsare güzelliklerine itina eden ve nazik bir cilde malik olan kadınlara bilhassa tavsiye edilmektedir.

Nadir bazı çiçeklerden elde edilen taptaze bir üsarenin ten üzerinde hayret verici hassaları vardır. Bu üsare prensasında Cire Aseptine adile satılmaktadır Bu sihirli krem cildinize bir safiyet, ipek gibi bir yumuşaklık verir. Her sabah ve her akşam yüzünüze ve boynunuza Cire Aseptine sürünüz. Erkeklerin pek hoşuna giden bugünkü modaya uygun bir ten elde etmiş olursunuz.

Çiçeklerin bu saf üsaresini temin etmek ancak uzun laboratuvar araştırmalarile mümkün olmuştur.

Eller için ne harikulâde !

Yatmadan evvel ellerinizi Cire Aseptine ile iyice uğuştu runuz, her zaman yumuşak ve kadife gibi olacaktır.

Türlanda Sebzeler için büyük paralar ödememenizi tavsiye ederiz.

TAMEK *Sebze Konserveleri tazeleri gibi nefistir ve bol vitamin ihtiva ederler.*

Yalnız 10 dakikada pişirerek sofranıza getireceğiniz nadide sebze yemekleri hem işinizi kolaylaştıracak, hemde sofranızda bulunanların takdirini kazanacaktır.

Evet... Yalnız 10 dakikada

hazırlanabilen Nefasetin sembolü **TAMEK** *sebze Konserveleridir.*

- YEŞİL FASÜLYE
- YAZ TÜRLÜSÜ
- B A M Y A

YEGÂNE KALİTE KONSERVE

TAMEK KONSERVELERİ

JET REKLAM-GALİP

Tecrübenin Seçtiği Makarna...

•

Nuh'un
ANKARA MAKARNASI

Ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları
Nuh Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi
İst. Tel : 22 10 72 Ankara Tel : 12395

Hayat

PASCALE PETIT
(Fotoğraf : Unifrance)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 3 SIRA No : 122
SAYI : 6 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLANLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığ'ından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Siyasî hâdiseler ne kadar kanlı veya kuru olursa olsun, insanlar bunlara beşerî bir hava katmasını biliyorlar. Yüzlerce kişinin kurşuna dizildiği Küba'da, macera filmlerindeki rolleri ile meşhur olan bir sinema yıldızının bir ihtilâlci olarak ortaya çıkması hâdiseye ayrı bir renk vermiştir. Sovyet Başvekil yardımcısı Mikoyan katı yürekli bir siyaset adamıdır. Buna rağmen Doğu - Batı münasebetlerinde yeni bir merhale açabilecek olan Amerika seyahatinde, genç bir Teksas'lı piyanist onu ağlatmasını bilmiştir. Nihayet Fransa'da iki Cumhurbaşkanı, biri idealizmi ile diğeri de gösterdiği feragatle, memleketlerine ve belki de dünya politikasına istikamet verecek olan beşinci Cumhuriyete yeni bir samimiyet katmışlardı. Hepsinin hikâyelerini bu sütunlarda bulacaksınız.

Hâdiseler ve İnsanlar

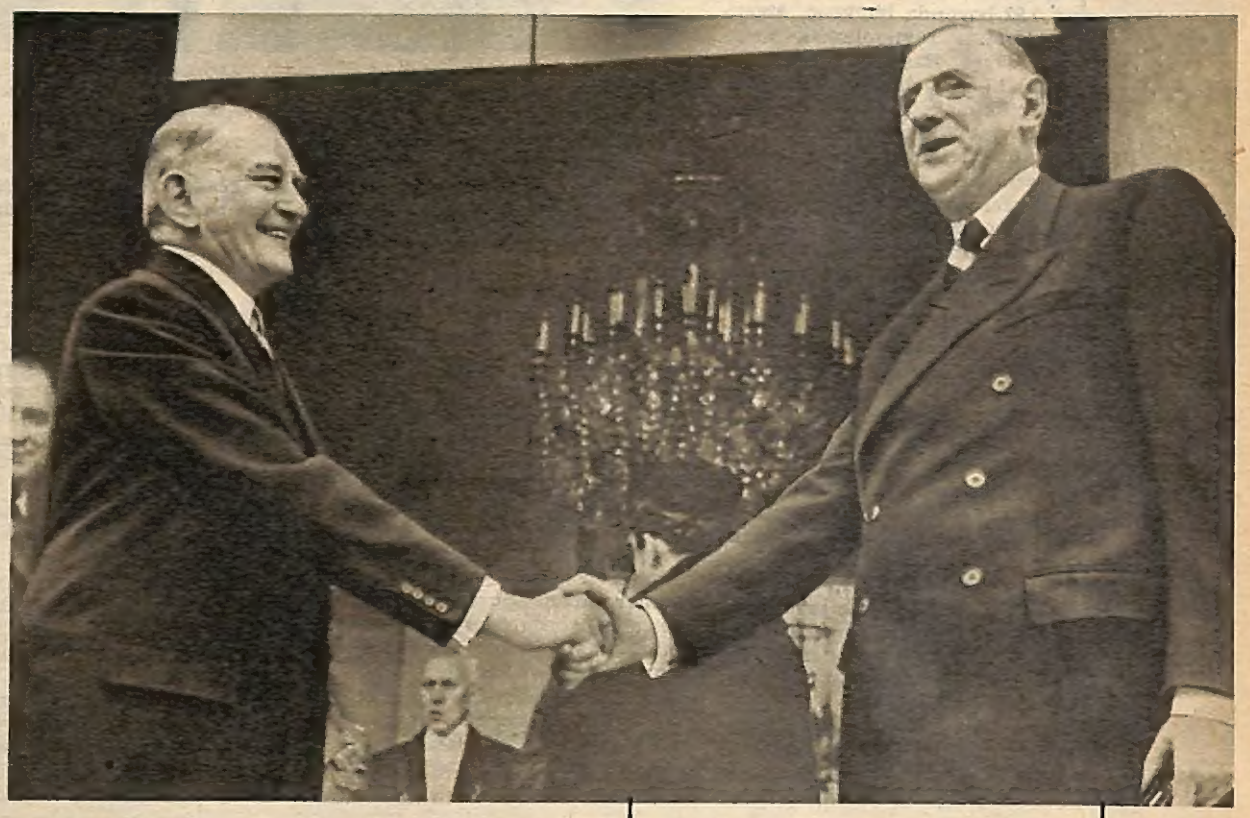

Dördüncü Fransız Cumhuriyetinin son Cumhurbaşkanı René Coty, Beşinci Fransız Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı General De Gaulle'ü Elysée Sarayı'nın merdivenlerinde karşılıyor.

İki Cumhurbaşkanı

BUNDAN 6 ay kadar önce Paris'in Concorde Meydanı tarihî günlerinden birini daha yaşıyordu. Bellerine üç renkli Fransız bayraklarını dolamış, çeşitli yaş ve sınıftan mahşerî bir kalabalık koro halinde tek bir ismi haykırıyordu: «De Gaulle...». O esnada muazzam meydanı çepeçevre saran tank ve silâhlı emniyet kuvvetlerinin açtığı yol arasından bir otomobil meydanı ve Seine Köprüsü'nü geçerek Parlâmento binasının önüne geldi. Çok geçmeden toplantı salonundaki kürsüye kır saçlı, tıknaz, sevimli bir adam çıktı ve hafif, temkinli sesiyle şunları söyledi: «Arkadaşlar, şayet De Gaulle'e hükümet reisi olarak güvenlik oyu vermezseniz istifa etmek zorunda kalacağımı bildiririm.» Bunları söyliyen zat, dördüncü Fransız Cumhuriyetinin Başkanı René Coty idi. Aynı anda şehrin iki yüz kilometre güneyindeki Colebey-les-Deux-Eglises isimli kasabada emekli general De Gaulle, ileri sürdüğü şartlar kabul edildiği takdirde vatan hizmetine girmeğe hazır olduğunu bildiriyordu.

Bunu takip eden günler malûm. De Gaulle, Paris'e geliyor. İsteği üzerine Parlâmento 6 ay için feshediliyor ve anayasada geniş tadiller yapılıyor. Anavatan ve Denizaşırı Fransız Bölgelerinde yapılan bir referandumla bu yeni anayasa meriyete giriyor. Bundan sonra De Gaulle Fransa'ya yepyeni bir çehre veren icraata girişiyor. Biribiri ardından çıkan kararnameler Fransızların alıştığı birçok lüksleri ellerinden alıyor. Hudutsuz sulistimale yol açan sosyal sigorta sistemi ıslâh ediliyor ve nihayet Fransız halkının elindeki frank'lardan iki sıfır atacak olan para reformunun ilk tedbirleri alınıyor. Memleket De Gaulle'ün tabiriyle bir «mânevi kalkınma» devresine giriyor. Artık bundan sonra hükümet başkanı, Cumhurbaşkanlığı makamına oturmağa hazırdır. Bir ocak günü yapılan Reisicumhur seçimlerinde General De Gaulle seçmenlerin âdeta ittifakı ile Cumhurbaşkanlığına getiriliyor.

De Gaulle Fransız Devlet Başkanlarının oturduğu Elysée Sarayı'na girdiği zaman kendisini sarayın merdivenlerinde karşılıyarak hararetle tebrik eden, gene, bu sefer de reyleri bölmemek için adaylığını koymıyan ve bu suretle bütün Fransa'nın kalbini kazanan, kır saçlı, sevimli ihtiyar René Coty idi. Sabık başkan Elysée'yi terketmeden önce, saray müstahdemi adına bir süpürücüz kız gelerek gözyaşları içinde son konuşmasını yaptı. Coty bundan sonra Paris'ten çıkarak Havre'a geldi. Ancak Coty taparcasına sevdiği Seine nehrine gene de veda etmiş sayılmaz. Şimdiki evinin balkonundan baktığı zaman da aynı nehrin okyanusla birleştiği noktayı doya doya seyredebilmektedir. Aslen Havre'lı olan Coty her fırsatta «tek emelim iyi bir büyükbaba olmaktır» demekteydi. Şimdi bu arzusuna kavuşmuştur. Çünkü vaktinin büyük bir kısmını torunlarına ve torunlarının çocuklarına hasredebilecektir. Coty'ler aile saadetinin en büyük sembolü olarak nam salmışlardı. Madame Coty, Elysée Sarayı'na girdiği zaman ev kadınlığından hiçbir şey kaybetmemiş, kocasının akşam çorbasını kendi eliyle pişirmişti. Öldüğü zaman, bütün Fransa mâtem tuttu. Dini âyinin yapılacağı Paris'in Madeleine Kilisesi'ne giden bütün yollar siyahlar giymiş insanlarla dolmuştu. Herkes büyük bir üzüntü içerisinde, sanki öz anasını kaybetmiş gibi ağlıyordu.

De Gaulle de ailesine çok bağlı bir insandır. O da hakiki saadeti çocuklarının ve torunlarının yanında bulurdu. De Gaulle inzivada iken Colombey köyündeki kır evinin sofrası hafta sonlarında her nesilden irili ufaklı insanlarla dolardı. Ama iki başkanı en çok birleştiren özellik, büyük vatanseverlikleridir. De Gaulle idealist ve o nisbette de çetin bir icraat devresine girerken, Coty vatanı uğruna büyük bir feragat göstermiştir. Vatandaşları onun bu fedakârlığını anlamakta gecikmediler. Netekim istifasından sonra binlerce mektup aldı. Hepsinde de sadece bir tek kelime yazılıydı: MERSİ!...

Hâdiseler ve İnsanlar

MİKOYANI AĞLATAN TEKSASLI

ELÇİLİKTE — Van Cliburn, Sovyet Elçiliğinde «Moskova Geceleri» ni çalarken, Mikoyan (soldan üçüncü) ve elçilik erkânı şarkı söyliyerek kendisine refakat ediyorlar. Öndeki genç Van Cliburn'dür.

19 ocak 1959 pazartesi gecesi 1.92 boyunda bir genç, Amerika ziyaretini tamamlamak üzere olan Sovyet Başvekil yardımcısı Anastas Mikoyan'a bir veda ziyaretinde bulunmak üzere Washington'daki Sovyet Büyükelçiliği kapısından girdi. Mikoyan, genç adamı omuzlarından tutup yanağından öptükten sonra piyanonun başına götürdü ve Rusça:

«Çal yavrum, birşeyler çal» dedi.

Piyanoda «Moskova Geceleri» isimli melodi yükseldi. Sovyet Büyükelçisi Mihail Menşikov yüksek sesle şarkı söylemeğe başlayınca, piyano çalan gencin arkasında duran Mikoyan ile piyanoyu çevrelemiş olan elçilik mensupları da kendisine katıldılar. Gazete fotoğrafçıları, film ve televizyon operatörleri harıl harıl fotoğraf ve film çekiyorlardı.

Piyanist, «Moskova Geceleri» ni bitirerek kalktı. Mikoyan kendisini tekrar oturtarak Liszt'in 12. Rapsodisi'ni çalmasını rica etti. On iki dakika büyük bir dikkatle piyanodan çıkan önce kuvvetli, sonra hafif, daha sonra da tekrar kuvvetlenen sesleri dinledi. Gözleri doldu. Alkış fırtınasına o da katıldı.

24 yaşındaki Teksaslı genç piyanist Van Cliburn bir an gözlerini kapayıp 21 nisan 1958 de Moskova'da, Milletlerarası Çaykovski Piyano Yarışması'nı kazandığı zamanki o kulakları sağır eden alkış seslerini tekrar duyar gibi oldu. Rusya bir de Liszt'i böyle alkışlamıştı. Hem garip bir tesadüf Liszt, daha üç yaşında iken Van Cliburn'a ders vermeğe başlamış olan annesinin hocasının hocası idi.

Van Cliburn ana - baba tarafından en aşağı dört kuşak Amerikalı bir aileye mensuptu. 1954 te Çaykovski Altın Madalya Armağanı kadar zor olan Amerika'nın Leventritt Armağanını kazanarak kabiliyetini bütün Amerika'ya kabul ettirmişti.

Sovyet Rusya'da konserler verdiği bir ay içinde resmi şahsiyetlerden, müzisyenlerden geniş bir halk tabakasına kadar herkeste kendisine karşı büyük bir sevgi ve hayranlık yarattı. Yolda, sokakta ona rastlıyanlar sarılıp öpüyor, oteline hediyeler yağıyordu. Moskova televizyonu onun yarışma programının yarısını yayınlıyacağını ilân ettiği zaman halkın tepkisi öyle şiddetli oldu ki bütün programı yayınlamak mecburiyetinde kaldılar.

Rusların bir numaralı piyanisti Sviatoslov Richter onun için «dâhi» tâbirini kullanıyor, besteci Aram Haçaturyan: «Van Cliburn, yüzyılda ancak bir, iki tane yetişen bir virtüozdur» diyordu. Fransız ve İngiliz müzik tenkitçileri de aynı kanaatte idiler. Bu fikirde olanlardan birisi de Mikoyan idi.

Mikoyan bir tercüman vasıtasiyle tam bir saat Van Cliburn ile konuştu. Ona bazı itiraflarda bulunarak:

«Ben dansör olmayı siyaset adamı olmağa tercih ederdim» dedi. «Bugün dünya milletlerini biraraya getirecek en önemli vasıtalar müzik ve danstır.»

Amerika'da bugün Van Cliburn neslinden aynı derecede en az dokuz piyanist, binlerce dansöz vardır. Milletleri bir araya getirmek vazifesi yine Amerika'ya düşecektir.

HEDİYELER VERİLİYOR — Münih'te yapılan güreşlerden önce Türk takımı idarecileri, Bavyera takımı idarecilerine hediyelerini veriyor.

57 KİLO — Hüseyin Akbaş, Münih'te Bavyera takımı ile yapılan güreşlerde 57 kilodaki rakibi Ewald Tauer ile güreşten önce el sıkışıyor.

BAVYERA TAKIMI — Şekerspor takımı karşısında hiçbir galibiyet alamıyan, yalnız bir beraberlik kazanan Bavyera millî takım muhteliti.

İhtilâlci Film Yıldızı

ERROL FLYNN — Yıldız, Nacionale Oteli'ndeki dairesinde durmadan telefonlara cevap yetiştirirken çok heyecanlıydı.

5 ocak 1959 günü Hollywood'da bir havadis yayıldı. Film yıldızı Errol Flynn, Kübalı âsi lider avukat Fidel Castro saflarında hükümet kuvvetlerine karşı savaşırken ciddi surette yaralanmıştı. Haber Hollywood'da bir bomba tesiri yarattı ve Küba başşehri Havana telefon idaresi o dakikadan itibaren Amerika'nın dört bir tarafından açılan ve Errol Flynn'i arayan telefonlarla meşgul olmağa başladı.

Errol Flynn, âsi lider Fidel Castro'nun hediyesi işaretlerle bezenmiş ceketi omuzunda olduğu halde, Nacionale Oteli'nin lüks bir dairesindeki odasında bu telefonlara cevap veriyor, büyük bir heyecanla yarasının ağır olmadığını dost ve ahbaplarına temin ederek:

«Size anlatacak hakiki bir hikâyem var» diyordu.

Macera filmleri kahramanı Errol Flynn'in bu sefer hakiki olarak katıldığı bu hikâyenin senaryosu, âsi lider Fidel Castro'nun 1956 da Küba Reisicumhuru Fulgencio Batista'ya karşı fiilen mücadeleye girişmesi ile başlıyordu.

Sekiz seneden beri Castro ile tanışan ve idealist bir insanın iman ederse neler başarabileceğini yakından görmek için Castro ile işbirliği eden Errol Flynn, Batista idaresine katî darbe vurulmadan on beş gün önce dördüncü defa olarak Castro kuvvetlerine katılmıştı. Yanında bir de film operatörü vardı. Tepeden tırnağa kadar silâhlı ihtilâlciler arasında onlarla birlikte çamurlu sazlıklar içinde yatıyor, bazı gecelerini Sierra Maestra'da, soğuktan kulağı düşecekmiş gibi olarak bir hamağın üstünde yarı uyanık geçiriyordu. Fakat hayatından çok memnundu.

Bir gün, Castro ve ufak bir kuvvetle Şekeradası üzerindeki Doğu dağında, bir şeker fabrikasında idiler. Hükümet kuvvetlerinin baskınına uğradılar. Errol Flynn hemen kendisine bir siper aldıysa da hükümet kuvvetleri tarafından atılan bir mermi siperi delip geçerek artistin bacağına saplandı. Bu, beyaz perdede türlü vartalar atlatmış artistin, hakiki bir mücadelede aldığı ilk yara idi. Yetişen Castro kuvvetleri hükümet birliklerini çekilmeğe mecbur etti. Artistin bacağı tedavi edilerek sarıldı. Fakat Errol Flynn de faal hizmetten çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Âsi kuvvetler 30 aralık 1958 de hükümet kuvvetleri ile başlıyan büyük ölçüdeki çarpışmalarda Santa Clara, Oriente ve Las Villas şehirlerini ele geçirerek 1959 un ilk günü Havana'ya girdiler.

Öncüler George Raft'ın Capri gazinosunda karınlarını doyurdular, yirmi beş ay süren istiklâl mücadelesinin yorgunluğu içinde kendilerini Nacionale Oteli'nin yumuşak koltuklarına bıraktılar. Otelin lüks dairelerinden birinde de bir doktor tarafından yaralı bacağına pansuman yapılan Errol Flynn vardı. Artist yüzünü acı ile buruşturuyor, uzaktan uzağa duyulan silâh seslerine kulak vererek, ikide bir çalan telefonu eline alıyordu:

«— Alooo?»

«Sizi Hollywood'dan arıyorlar...»

HÜSEYİN AKBAŞ — Millî güreşçi Hüseyin Akbaş, hasmını 3 dakikada tuşla mağlûp ettiği son müsabakasında hakem tarafından galip ilân ediliyor.

TÜRK TAKIMI — Ekserisi millî olan Şekerspor güreşçileri halka takdim edilirken. Türk takımı ile karşılaşan Alman güreşçilerinin de çoğu millî idi.

TUŞTA DÜNYA REKORU

Alman Güreş Federasyonu'nun dâvetlisi olarak Almanya'nın çeşitli şehirlerinde serbest güreş müsabakaları yapmış olan Şekerspor güreşcileri 1 ayda 22 si tuş, 11 i ittifakla olmak üzere 33 galibiyet, 2 beraberlik kazandı. Buna mukabil bir güreşçimiz tuşla mağlûp oldu.

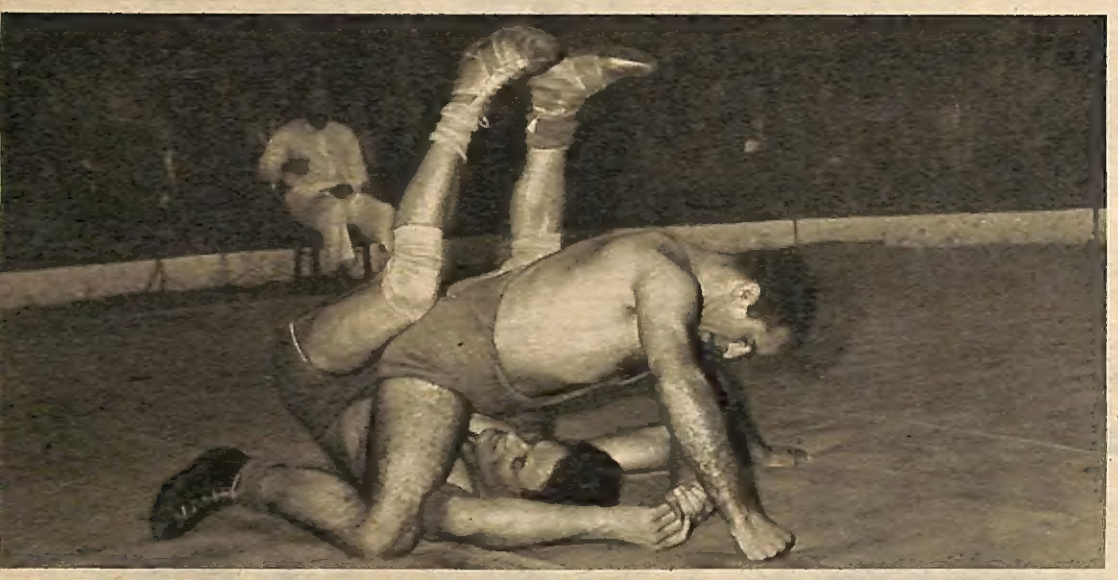

TUŞ — Millî güreşçi Bayram Şit, Bavyera muhtelitinden rakîbi Karl Scherm'i 6.5 dakikada tuşa getirirken.

DAĞISTANLI — Millî güreşçi Mustafa Dağıstanlı Münih'te yapılan güreşte rakîbini 7,33 dakikada tuşa getirirken.

FOTOĞRAFLAR: FARUK ARIT

Sohbet KÖŞESİ

AKILSIZ ADAMIN İYİLİĞİ

DÜNYADA iyi insan olmak için ne gibi vasıflara sahip olmak lâzım geldiğini 9 ocak 1959 tarihli ve 2 numaralı «Hayat» mecmuasında «İyi insan nasıl olur?» başlıklı bir sohbette yazmıştım. Bu yazıya göz gezdirmek lûtfunda bulunan bir okuyucum gönderdiği mektupta diyor ki:

«O yazıda bir noktaya takıldım: İyi insan olmak için lâzımgelen vasıfları saydıktan sonra bir de «akıllı, hem de çok akıllı olmak lâzım» diyorsunuz. Halbuki akıl Allah vergisidir; insan sonradan akıllı olmaz. Öyle ise akıllı olmıyan kimseler demek ki iyi insan olamazlar. Ben şahsen bu hükmünüze üzüldüm. Çünkü az okumuşumdur. 30 yaşlarındayım. İşim fena değildir. Çok faz la cahil olmamakla beraber bilgili de değilim. Fakat bana kötülük edenlere dahi iyilikle mukabeleden, onları bu şekilde mahçup etmekten zevk alırım. Kendimi pek akıllı saymadığıma göre ben iyi bir insan sayılmıyacak mıyım?»

Önce bu mektupta göze çarpan ilk yanlışı düzeltelim: Akıl, okuyucumuzun söylediğinin aksine, Allah vergisi değildir; insan sonradan akıllı olur. Doğru yolda yürümek kabiliyetinden başka bir şey olmıyan akıl daha küçük yaşlardan itibaren yavaş yavaş elde edilir. Hattâ bu, ileri yaşlarda elde edilmezse akılsızca hareketlere karşı bir takım cezalar tertip edilerek insanların «akıllanmasına» veya diğer tâbiriyle «uslanmasına» çalışılır. Suç işliyenlerin hapishanelere gönderilmesi onlara işkence etmek için değildir; onları uslandırmak, bir aralık başlarından gitmiş olan akıllarını tekrar eski yerine getirmek içindir.

İyilik etmek de bu bakımdan ancak akıllı olan adamın yapacağı bir harekettir. Akılsız adam neyin iyilik, neyin fenalık olduğunu ayıramaz ki. Onun için «akıllı düşman, akılsız dosttan iyidir» demişlerdir. Akılsız bir dost iyilik yapacağım derken her şeyi berbat edebilir.

Bu sebepledir ki bana mektup yazan ve hakikaten iyi bir insan olduğu mektubundan anlaşılan okuyucumun hiç değilse iyi bir insana lâzım olduğu kadar akla sahip bulunduğuna kolaylıkla hükmedebiliriz. Hattâ kendisine fenalık yapanlara bile iyilikle mukabeleden zevk aldığını söylediğine göre kendisi, ne kadar mütevazı olursa olsun, pek akıllıca hareket etmeyi bilmektedir. Ne yazık ki kendilerini pek akıllı sayan nice insan vardır ki fenalığa iyilikle mukabele edecek kadar akıllı davranamamaktadırlar.

Şunu da hemen söyliyeyim ki akıl bilgi ile, tahsil ile artan bir şey değildir. Onun için pek cahil insanlar arasında da akıllı olanlar vardır ve bunlar akıllı oldukları için de iyilik etmekten zevk duyarlar. Akılsız insanlara gelince, onlar dünyanın bütün bilgisini de edinmiş olsalar iyi, yani doğru bir şey yapmak ellerinden gelmiyecektir.

ŞEVKET RADO

Birbirlerine derin ve samimî bir aşkla bağlı bir milyarder kızı ile bir prens üç senedir gazetecilerden kaçıyor. NEDEN?...

Kerim ile Sylvia'nın Romanı

İSMAİLİ tarikatinin Baş İmamı Prens Kerim ile on sekiz yaşındaki Meksikalı milyarder kızı Sylvia Casablancas'ın aşkları bir köşe kapmaca oyunundan farksızdır. Zaman zaman ortaya çıkarlar ve sonra gene gözden kaybolurlar. Tarikat mensuplarının bir peygamber nazariyle baktıkları bu sevimli çocuk, sevdiği kızla herkesin gözü önünde dansedemez, hislerini olduğu gibi ortaya dökemez, hâsılı onunla beraber görünmesi, istediği gibi hareket etmesi imkânsızdır. Ama her fırsatta sevgilisi ile buluşmaktan da kendini alamaz. Netekim, son yılbaşı tatilini geçirmek üzere geldiği İsviçre'nin lüks kış sporları merkezlerinden Gstaad kasabası'nda sevgilisine kısa bir müddet için de olsa, yeniden kavuştu.

«Gstaad Palace»ın yedinci katında Sylvia, ailesi ile birlikte bir daire işgal ediyordu. Ana - baba Casablancas'lar, on altı yaşındaki çocukları Johhny ve on sekizine yeni basan Sylvia. Aynı otelin dördüncü katında da Prens Kerim erkek kardeşi Emri ile bir odayı paylaşırken, annesi Prenses Joan da bitişik odada kalıyordu.

Bu şirin kasaba iki gencin gönül hayatlarında önemli bir yer işgal etmektedir. Geçen ilkbaharda Sylvia talebe olarak yaşadığı Gstaad civarındaki Montefino pansiyonunda hafta sonlarını iple çekerdi. Çünkü pazar günleri kasabaya inerek rüyalarının prensiyle buluşurdu. Bu başbaşa geçen dakikalar ikisi için de unutulmaz anlardı.

Haftanın diğer günlerinde de genç kız, civardaki romantik çam ormanına çekilerek korkunç yalnızlığını Stendhal'in «Parma Rahibesi» isimli romanını okuyarak gidermeğe çalışırdı.

Aradan aylar geçti. Romantik ormanın yaprakları döküldü ve lâpa lâpa kar yağmağa başladı. Gstaad kış sporları yapmağa gelenlerle doldu. Bunların arasında Kerim Han'la Sylvia da vardı. Ama biri otelin yedinci katına öbürü de dördüncü katına yerleşmişti. Hem de ailelerinin sıkı nezareti altında.

Kerim, Gstaad'da bulunduğu on beş gün zarfında her sabah kardeşiyle birlikte saat tam sekizde Wasserngard ski pistine muntazaman çıkarak orada Sylvia'yı bekledi. Gazetecilere yakalanmamak için hiç bir zaman otelden beraber çıkmadılar. Sylvia ise biraz sonra onları orada bulurdu. Sonra hep birden ayaklarına kayakları takarak son derece dik yamacı birlikte inerlerdi. Gene foto muhabirlerinden korunmak için de her gün iki bin metre irtifadaki «Eagle Club» isimli dağ lokantasında öğle yemeklerini yerlerdi. Akşam yemekleri ise, otelin büyük salonunda hep birlikte yenirdi. Sylvia'nın annesi, babası ve kardeşi, Kerim'in de kardeşiyle annesi beraber otururlardı. Bütün bu müddet içinde Kerim ve Sylvia bir defa dahi birlikte dansetmediler. Hattâ Noel gecesi bile. O gece foto muhabirlerinin objektifleri sadece Prenses Joan'la Sylvia'nın babasını vals eder-

«Firarî Âşıklar» gazete fotoğrafçılarına birlikte poz vermemek için herşeyi en ufak teferruatına kadar düşünüyorlar. Kerim, Gstaad Palace'dan yalnız çıkmış, Sylvia'yı bekliyor.

KÖŞE KAPMACA OYUNU

Ağa Han Kerim ile Sylvia Casablancas'ın dünya basınına akseden ilk resimlerinden biri üstte görülendir. Yakışıklı Kerim Han geçen yaz dinlenmek üzere gittiği Cote d'Azur'de Sylvia ile gizlice buluşmuştu. Bu buluşmayı vaktinde haber alan kulağı delik foto muhabirleri Kerim'le arkadaşının peşine düşmüşlerdi. Durumu sezen Kerim arabasının gaz pedaline basarak kaçmak istemiş, böylece Cannes sokaklarında otomobilli muhabirlerle kovalamaca başlamıştı. Ama, neticede fotoğrafçılar yarışı kazanmışlardı. Bugün ikisini birarada gösteren resimler en büyük röportajlardan daha önemlidir. Yandaki resim bu köşe kapmaca oyunundan başka bir sahneyi, Sylvia'yı İsviçre'de foto muhabirlerinden yüzünü saklamaya çalışırken tespit ediyor.

lerken tespit edebildi. Kerim'le Sylvia bu esnada uslu uslu bir köşede oturuyor ve fısıltı halinde konuşuyorlardı. Bahardan beri temmuz ayında güney Fransa da birkaç günlüğüne ve daha sonradan da Londra'da sadece yirmi dört saat için olmak üzere iki defa buluşmuşlardı. İşte şimdi de Kerim'in tekrar Amerika'ya, Harvard Üniversitesi'ne dönmesi gerekiyordu. Kimbilir bir daha ne zaman buluşabileceklerdi.

Sylvia ile Kerimin münasebetleri bu şekilde devam ederken, zihinlerde bir sual belirmiştir: Bu genç çift niçin herkesten kaçmakta, kimseye görünmemiye uğraşmaktadır?

Gstaad'da kendisini yakalayıp ilk defa olarak bir konuşma yapmıya muvaffak olan bir muharririn:

— Sylvia'yı hakikaten seviyor musunuz?... sualine genç Ağa Han şu cevabı verdi:

— Benim için bu kadar önemli olan bu suali cevaplandırmağa lûtfen beni mecbur etmeyiniz.

Bunun üzerine gazeteci:

— Üç senedir tanıştığınız halde, çok ender buluşuyorsunuz. Gözden uzak olan, gönülden de uzak olmaz mı?

Sual sahibi, daha lâfı bitmeden şu kesin cevabı aldı:

— Ben, Sylvia'nın hisleri ile oynamak niyetinde değilim. Size bu konuda söyliyebileceğim tek şey, kızın bana karşı derin bir itimad beslediğidir.

Bir ip ucu yakalamağa azmetmiş olan muhabir şu suali ortaya attı:

— Bütün İngiliz gazeteleri Henriette Tiarks'ın yeni nişanlınız olduğundan bahsettiler. Bu doğru mudur?

Kerim, bu sözlere dudak bükerek cevap verdi:

— Çok gülünç bir iddia. Henriette, çok yakın bir dostumun arkadaşıdır. Kendisiyle ancak üç defa dolaştık. Hem yanımızda başkaları da vardı. Mesele bundan ibaret...

Kerim'in Sylvia'ya son derece kıymetli mücevherler hediye ettiği söyleniyordu. Muhabir bunu bahis konusu edince Prens omuz silkerek şu cevabı verdi:

— Kızına mücevherat hediye edecek olursam, bunları bana babasının derhal iade edeceğinden emin olabilirsiniz. Üstelik de biribirimize böyle hediyeler vermemize hiç de lüzum yok.

Gazeteci sualini gençlerin ailesine getirdi:

— Aileleriniz mi bu izdivaca rıza göstermiyor?

— Şayet durum böyle olsa idi, sizin de şahit olduğunuz gibi, bir sofrada oturup karşılıklı yemek yemezdik... Oysa ki annem, Casablancas ailesiyle çoktandır tanışır. Yani ben Sylvia'nın varlığından bile habersizken onlar tanışıyorlardı. Hasılı Mösyö, ailelerimizden önce düşünmek zorunda olduğum, birkaç milyonluk bir tarikatın omuzlarıma yüklediği büyük mesuliyetlerdir. Bunların gerektirdiği vazifeleri yapmadan evvel evlenmem mevzuubahis olamaz. Bu müddet içinde de Sylvia'nın gazetelerin dedikodu sütunlarında istismar edilmesini istemiyorum. Herkesten mümkün olduğu kadar kaçmamızın hakiki sebebi işte budur. Sylvia bunu biliyor ve ziyadesiyle takdir ediyor...

İki gencin birbirlerine karşı olan itimadları hakikaten sonsuzdur. Bir gün evlenmemeleri için de hiçbir sebep yoktur. Sylvia'nın, Katolik olması, durumu güçleştiremez. Buna en büyük misal, bizzat Kerim'in büyük babasıdır. Prens Kerim'in ruhani reisi olduğu tarikat, monoteist, yani tek Allaha inanan bir dine sahip her kadınla evlenmeğe cevaz vermektedir.

Şu anda her ikisi de yeniden işlerinin başına dönmüş bulunuyorlar. Kerim, Uzakdoğu konusunda bir tez hazırlamakta olduğu Harvard Üniversitesi'ne, Sylvia ise okuluna. Önümüzdeki paskalya yortusuna kadar, üç upuzun ay birbirlerini göremiyecekler ve fotoğrafçıların objektifinden, dedikodu yazarlarının kaleminden gene köşe bucak kaçacaklar. Bu iş de böylece bir köşe kapmaca oyunu gibi devam edecek. Ama her ikisi de sabırla birbirlerinin olacakları mesut günü bekliyorlar. Bu günün katî tarihini şimdilik bilen yok.

Sylvia kaldıkları otelden biraz sonra çıkmıştır. Kayak pistinde kendisini beklemekte olan Kerim'e iltihak etmek için hazırlığını yapıyor.

FAAL

SOĞUK PERMANANT
ORÉOL C

Oréol C saçlarınıza tabii bir ondülasyon temin eder ve saçlarınızın hırpalanmadan geniş dalgalar veya sık bukleler kazanmasını kolaylaştırır. Oréol C aynı zamanda saçlarınızın sıhhatini koruyan bir L'Oréal müstahzarıdır.

L'Oréal-Paris Türkiye Mümessilliği

RAYLAN SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Çemberlitaş, Peykhane Sokak No. 6, Tel.: 22 94 14

İHTİLÂLİN RESİMLİ HİKÂYESİ

GENE BİR EKİM GÜNÜYDÜ — Ama bu defaki «Ekim İhtilâli», Komünistlerin Çar Sarayı'na hücumları şeklinde değil, hürriyete susamış insanların, kızıl çarların saltanatına son vermek gayesi ile başlıyordu. Resim, 23 ekim 1956 da Budapeşte sokaklarında başlıyan portesto yürüyüşünü gösteriyor.

STALİN AYAKLAR ALTINDA — Komünist âlemin Mesih'i Stalin'in heykeli Budapeşte'deki Milli Tiyatro'nun önünden alınarak paramparça edildikten sonra sokaklarda sürükleniyor. Artık büyük hürriyet mücadelesi başlamıştır. Ama şu anda Macarlar kendilerini bekliyen feci âkıbeti bilmemektedir.

Pal Maleter geçen senenin bir haziran gününde idam edildiği zaman, dünyayı yerinden oynatan büyük Macar ihtilâli ve liderinin içyüzü bir esrar perdesi altına gömülmüştü. Bugün meşhur ihtilâlcinin karısı Maria Maleter bu esrar perdesini kaldırmış ve kocası ile Macar ihtilâli hakkında bildiklerini kaleme almıştır. HAYAT Bu sayısından itibaren her satırı zulüm, kan ve barut kokan bu tarihî vesikayı tefrika etmeğe başlıyor.

MACAR İHTİ

YAZAN: MARIA MALETER

ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

OKUYACAĞINIZ şu satırlar, Macaristan'da Sovyetlere karşı 1956 da yapılan ayaklanmanın lideri kocam Albay Maleter'in hikâyesidir. Maleter'i öldürdüklerine göre (zira Komünistler idamı geçen haziran ayında ilân etmişlerdi) gerek onun gerekse benim başımızdan geçenleri yazmakla ona bir fenalık etmiş olmıyacağım. Hem bu hikâye yazılmıya da değer.

Bizim ailelerimiz biribirlerini çoktan tanırlardı ama ben yirmi bir yaşıma gelinceye kadar Pal Maleter'i (Paul Ma - Lay - Tur okunacak) şahsen tanımamıştım. Onu tanıdığım zaman da, kendi öz vatanımda, yersiz yurtsuz bir muhacirdim.

1945 yılının şubat ayında idi. Batıya doğru muzafferane ilerliyen Sovyet orduları, içinde doğup büyüdüğüm Kasa şehrini geçmiş bulunuyorlardı. Mensubu olduğum aile, Macaristan'ın orta tabaka ailelerinden sayılırdı ki Kızıllar bu tabakayı «güvenilemez» addediyorlardı. Nitekim birdenbire ortaya çıkan mahallî komünist idaresi, evimizi zaptetmiş ve benim de tevkifimi kararlaştırmıştı. Fakat bu tevkifat kargaşalığından faydalanarak ben polisin elinden kaçmıya muvaffak oldum ve yolun bir kısmını saman arabasında diğer kısmını da yürüyerek, Debrecen kasabasına vardım.

Bu mesafeyi üç günde almış ve Debrecen'e geldiğim zaman, dostlarımın ve akrabalarımın yaşadıkları evleri yakılıp yıkılmış bir harabe yığını halinde bulmuştum. Şimdi tamamiyle yalnız kalmıştım. Babam ölmüştü, ailemin diğer fertleri ise öteye beriye dağılmışlardı. Fakat ben henüz Kasa'da iken bazı dostlarım bana Macar birinci hudut muhafız taburuna kumanda eden Pal Maleter adını vermişlerdi. Gerçi o zamana kadar onu hiç görmemiştim ama bana yardım edebilecek yegâne insan sayıyordum.

Tabur karargâhına gidip onu sorduğum zaman beni şüpheli nazarlarla süzen nöbetçi, içeri girmeme izin vermedi. Geceyi, boş bir binanın içindeki kuru otlar arasında geçirdim; suratım kirli idi ve göz yaşlarına bulanmıştı. Ayaklarımda eski kunduralar, arkamda annemin pejmürde elbiseleri vardı. (O sıralarda Rus askerlerinin bulunduğu yerlerde seyahate mecbur kalan genç Macar kadınları hep böyle giyiniyorlardı.) Şayet Yüzbaşı Pal Maleter bizzat karşıma çıkmamış olsaydı onun yanına kabil değil gidemiyecektim. Onun, ince uzun bir endamı vardı. 28 yaşına rağmen hareketleri kendisini daha yaşlı, daha olgun gösteriyordu. Hikâyemi soğukkanlılıkla dinledi. Adımı işitince de beni makamına götürdü.

Emniyet telkin eden bir sesle:

— Oturunuz, dedi, zaten ben de sizi bekliyordum.

Tevkif edildiğimi ve sonradan da, kaçtığımı biliyordu. Şimdi ne yapmak istediğimi benden sordu. Sopron'a gitmek istediğimi söyledim; annem, kız kardeşim Helen'le birlikte orada bulunuyordu. Ben de onlara iltihak etmek niyetindeydim. Fikrimi öğrenen Yüzbaşı Pal Maleter azimli bir sesle:

—Bu imkânsızdır, dedi, Macaristan'ı baştanbaşa geçmek olur.

Budapeşte'de ve Batıya doğru diğer yerlerde Alman ve Rus orduları biribirleriyle savaşıp duruyorlardı. Bu mıntakalarda yolculuk etmek nasıl mümkün olabilirdi? Şu halde şimdilik benim Debrecen'de kalmam lâzımdı. Genç Yüzbaşı bir lâhza düşündükten sonra, maişetimi temin için tabur karargâhında bana bir daktiloluk teklif etti.

Âlicenaplığı bu kadarla da kalmadı. O gün öğleden sonra, yakındaki bir köylü kulübesinde, bana yatacak bir oda buldu. Buraya henüz yerleşmiştim ki evin kadını odamın kapısını vurarak bana bir demet çiçek verdi. Bunlar zambaktı ve harpten yıkılıp yakılmış olan bu harabeler arasında Allah bilir nasıl tedarik edilmişti? Çiçek demetine bir de kart iliştirilmişti. Üstünde şunlar yazılıydı:

«Kendini toparla, Maria. İyice istirahat et. - P. M.»

■

O günü takibeden haftalar yakıcı, âdeta tahammül edilmez derecede tatlı geçti. Yabancılar arasında yarısından fazlası harap olmuş bir kasabada bulunmama, yeni ve alışık olmadığım bir iş üzerinde çalışmama rağmen bütün bu şartlar bana âdeta hiç mevcut değilmiş gibi geliyordu. Zira ben, içinde her şeyin şarkı söylediği, güldüğü ve dansettiği hususi bir dünyada yaşıyordum. Pal Maleter'in doldurduğu ve sınırlandırdığı bir dünyada!

Onun birçok şeyleri kendine mahsus ve müstesna idi. Meselâ o, göze çarpacak kadar yakışıklıydı. Vakur bir tavrı vardı. Bir kaplan kadar kuvvetliydi. Hele gözleri; bunların cazibesini bilmem nasıl tasvir etmeli? Canlı, ateşli ve bazan çakmak taşı kadar sert gözler.. Onlardaki ifadeyi ben hiçbir insan gözünde görmedim. Vazife başında iken tam mânasiyle ciddi bir asker tavriyle hareket ederdi. Fakat serbest zamanlarımızda birlikte saatler geçirirdik. Çok kibar ve saygılı idi. Benim müdafaasız durumumdan faydalanmak için en küçük bir harekette bulunmadı.

Aradan bir ay kadar bir zaman

...ALCISI Maleter

geçmişti ki Pal evlenmekten bahis açtı. Tereddüt içinde idim. Onun mensup olduğu Huguenot ailesi üç yüz yıldan beri Protestan idi. Ben ise koyu bir Katolik ailesine mensup bulunuyordum. Bundan başka ben bir Katolik manastırında tahsil görmüş ve böyle şeylere önem veren bir kimse idim. Fakat Pal bu endişelerime hiç kulak asmıyordu.

Ertesi gün daireye geldiğim zaman kollarımdan tutup o gün tatil yapacağımızı söyliyerek beni kendisinin oturduğu eve götürdü. Odasına girdiğimiz zaman nefesim âdeta durur gibi oldu. Ortadaki masa kırmızı güller, beyaz leylâklar ve zambaklarla donatılmıştı. Masanın ortasında, bu çiçeklerle çevrelenmiş olarak, anasiyle babasının evlendikleri zaman çekilmiş bir fotoğrafları duruyordu. İkimiz de, gûya bir kilisede imişiz gibi, huşu içinde bir müddet sessiz sessiz durduk. Derken Pal parmağıma bir nişan yüzüğü taktı, çenemi nezaketle kaldırarak dudaklariyle dudağımı öptü. Beni ilk defa öpüyordu.

Bundan üç ay sonra, 1945 ağustosunda küçük bir Katolik kilisesinde nikâhımız kıyıldı. Balayını Szeged civarında bir çiftlik kulübesinde geçirdik. Buranın zemini topraktı ve içi ot dolu bir yatakta yatıyorduk. Fakat manzara o kadar güzeldi ki... Üç hafta kadar burada mesut bir hayat geçirdik. Sadelik ve hiç bozulmıyan sessizlik, asker olarak şiddet ve gürültüye alışmış olan Pal'in çok hoşuna gidiyor:

—Ah, diyordu, bütün hayatımızı böyle sakin ve sessiz geçirebilsek, başka bir şey istemezdim!

Fakat Macaristan'da bu karmakarışık yerde, boş bir temenni idi bu.

Alelâde bir tren yolculuğunun bile kendine has zorlukları ve şiddet hareketlerine maruz kalma tehlikeleri vardı. Evlenmeden önce Debrecen'den Budapeşte'ye yaptığımız bir yolculuk esnasında, Yüzbaşı Maleter'in haksızlık yapıldığını görünce sessiz sessiz duracak bir adam olmadığını öğrenmiş bulunuyordum.

Tavanına kadar sivil yolcularla dolmuş bir yük vagonunda seyahat ediyorduk. Macaristan o sıralarda yıkıcı bir enflâsyon içinde çırpınıyordu; paranın hiç kıymeti yoktu ve şehirde de yiyecek namına bir şeyler bulunmuyordu. Bu durum karşısında şehirlerde yaşıyanlar, kıymetli eşyalarını bohçalayıp trenle köylere giderek köylülerden yiyecek maddeleri teminine çalışıyorlardı. Bu vaziyetten faydalanmıya kalkışan Rus askerleri trenlere hücum ediyor ve biçare halkı soyuyorlardı.

Trenimiz Szolnok istasyonunda durduğu sırada bu çapulculardan bir grup platformdaki halka hücum ederek bavullarını yağma etmeğe koyuldular. Bir Macar kadını ağlıyarak bu hareketi protesto etmeğe kalkışınca tekmeyle bir kenara atıldı. İri yarı bir Rus askeri kadıncağızın eşyalarını karıştırıp da içinde kendisine yarıyacak bir şeyler bulunmadığını görünce hiddetinden bunları - ve bunlar arasında meselâ biberon ve bebek elbiseleri gibi 1945 Macaristan'ında yerine konulması imkânsız öteberiyi - tren hattının üzerine fırlatıp atmıya başladı.

Genç ananın feryatlarına dayanamıyan Pal, içinde bulunduğumuz yük vagonunun kapısından fırlayıp, hiddetten bembeyaz kesilmiş yüzüyle, Rus askerine yapmakta olduğu işi bırakmasını emretti. Rus bu emre itaat etmeyince de bir yumrukla onu yere serdi. Bunu gören diğer Rus yağmacıları Pa'le hücum ettiler. O, büyük bir şiddetle çarpışıyordu; fakat yağmacıların sayısı çoktu. Nihayet kendisini bunların elinden kurtararak, trenimizin tam hareketi sırasında, vagona atlamıya muvaffak oldu.

Şahit olduğum bu manzaradan büyük bir gurur duymuştum. Zira bu hareket, onun hem âlicenaplığına, hem de emsalsiz cesaretine bir delil idi. Ne yazık ki bu vasıflar sâkin bir hayat teminine yarıyamadı.

■

Pal'in bir aralık Budapeşte'ye nakli üzerine burası artık bizim çalışma merkezimiz olmuştu. Oturduğumuz yer, Pal ile maiyetindeki askerlerin elden geldiği kadar tamir ettikleri bombalanmış bir bina idi. Buraya henüz yerleşmiş, ben de beş aylık hâmile bulunurken, Yüzbaşı Maleter 40 mil kuzeyde kâin Vac adındaki hudut şehrine tâyin olundu. Beni buraya götürmek istemiyordu. Zira doğacak çocuk için benim Peşte'de kalmamın daha doğru olacağına inanıyordu. Burada akrabalarım yiyecek hususunda bana yardım edebilirlerdi.

Devam etmekte olan enflâsyon yüzünden o yıl bizim için çok sıkıntılı geçti. Komünistler, işleri düzeltecek yerde, Macar orta tabaka halkını yoketmek maksadiyle, bilâkis daha da kötüleştiriyorlardı. Para, satın alma gücünü o kadar süratle kaybediyordu ki zaman geldi Pal'in bütün bir aylık maaşı birkaç kilo ekmekle ve muhtemelen birkaç kutu kibrit satın almıya ancak kifayet eder oldu! Bereket ki kardeşim Bela, Müttefik Kontrol Komisyonundaki Amerikan delegasyonunda şoförlük ediyordu da bana bazan Amerikan konserveleri getirebiliyordu. Aynı zamanda, besleyici bir yemek yiyebilmek için, her gün şehri bir baştan bir başa katederek Pal'in halası Katalin'in evine gitmek mecburiyetinde kalıyordum. O da aile mücevherlerini satarak bu yemekleri temin edebiliyordu. Buna rağmen kilo kaybediyordum.

Yavrumuz 1946 haziranında, gıdasızlıktan olsa gerek, vaktinden bir ay önce doğdu. Yavru erkekti. Bizim de sevincimize pâyan olmuyordu. Zira Maleter ailesi Pal de sona ermiş bulunuyordu. Erkek çocuk ise sülâlenin devamı demekti. Çocuğun cılız oluşunun ne ehemmiyeti vardı? Onun yaşındaki normal bir çocuk haline gelinceye kadar aylarca dikkat ve ihtimama olan lüzumun da bizce ehemmiyeti yoktu. Elverir ki Maleter sülâlesi devam etsin! Pal, sevincinden çıldırıyordu. Ciddî söylüyorum ki babasının adına izafetle yavruya Paul adını taktığımız gün, hayatımın en mesut günü olmuştur.

Daha ilk günden itibaren Pal oğlundan hudutsuz gurur duyuyordu. Sadık bir koca olarak şimdi artık bana hemen hemen her gün mektup gönderiyor ve hafta sonu tatillerinde de, sırf bizimle birkaç saat kalabilmek için, uzun tren yolculuklarını göze alıyordu. Her vakit çiçeklerle yüklü geliyor, küçük Paul için de, onlarla ayniyamıyacak kadar küçük olmasına rağmen, pek cici oyuncaklar getiriyordu.

Pal, nihayet Vac'daki karargâhına yakın bir ev bulup bizi daimî surette oraya götürdüğü zaman son derece sevinç içinde idi.

Müteakip birkaç yıl içinde kocam mesleğinde yavaş yavaş ilerlemeğe başladı. Bu da sık sık yerler değiştirmeyi icap ettiriyordu. Nitekim dört yıl içinde tam yedi yer değiştirdik. Fakat bu yer değiştirmekle terfileri de sağlıyordu. İlk olarak Binbaşılığa, 1948 de de Yarbaylığa yükseldi. Bizim küçük ailemiz, ki şimdi buna Maria ve Judith adında iki de kız çocuk katılmış bulunuyordu, çok biribirine bağlı ve biribirine düşkün bir aile olmuştu. Pal saatlerce çocuklarla meşgul olur, sıkmadan onları disipline alıştırır, masallar söyler, onları eğlendirmek için hudutsuz zahmetlere katlanırdı.

Fakat 1950 sonbaharında, hayatının sonuna kadar orada kalmak üzere, Pal tekrar Peşte'ye nakledildi. Ve ondan sonra biz artık bir daha saadet yüzü göremedik.

Tarihin en büyük hürriyet mücadelesine önayak olan fakat bunu hayatıyla ödeyen ihtilâl lideri Albay Pal Maleter

KANLI HİKÂYENİN YAZARI — Resim, Maria Maleter'in üç çocuğu ile birlikte New York'ta kocası Pal Maleter'in hunharca idamı haberini aldığı anda çekilmiştir.

■

Komünizm, bizim evlilik hayatımızı mahveden bir zehir oldu.

Bundan başka âmillerin de rolü olduğunu itiraf etmek lâzımdır. Pal Maleter'in babası, düşünce istiklâline sahip realist bir üniversite profesörü idi. Sosyal meseleler hususunda oğlunu esaslı surette aydınlatmış ve Macar hayatındaki adaletsizliklere onun dikkat nazarını çekmiş bulunuyordu. Fakat onun aile hayatı pek garipti: Profesör Maleter ve eşi hiç de iyi geçinemiyorlardı. Bazan haftalarca biribirleriyle konuşmuyorlardı. İşte Pal, idealizmle mücehhez böyle güzel fakat nefretle dolu bir aile ocağında büyümüştü.

Diğer taraftan benim içinde büyüdüğüm aile ocağı, neşeli bir ocaktı. Annemle babam biribirlerine pek uygundular. Babam, son derece çalışkan bir iş adamı idi; Kasa'daki en büyük otelin sahibi bulunuyordu. Annem, Szeged'in çok dindar ve yüksek kültürlü bir ailesine mensuptu. Kendini hayır işlerine vermiş, sosyal hareketlere önayak olmuş, şahsî menfaat bilmez bir kadındı. Böyle olmasına rağmen derebeylik Macaristan'ında yetişmiş olduğu için son derece muhafazakârdı. *(Devamı gelecek sayıda)*

GRAFİKA

Gece toplandığınız zaman...

misafirlerinize, **SANA** ile hazırlanmış nefis sandviçler ikram ediniz.

İştah açıcı manzarasından herkes zevk duyarak nazlanmadan tekrak tekrar isteyecektir.

Bol **SANA** sürülmüş küçük ekmekler üzerine arzuya göre peynir, salam, dil, haşlanmış yumurta dilimleri koyunuz. Yeşil veya siyah zeytin ile güzel süsleyiniz.

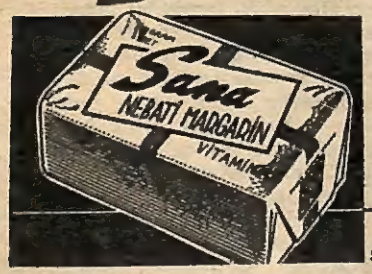

SANA'nın nefasetini bir daha tatmış olacaksınız.

UNİT

S.145

Pascale Petit

Fransa'da 1958'in yıldızı Pascale Petit adında esmer, ufak tefek, sevimli ve canlı bir genç kızdır. Henüz yirmisinde olan aktrise büyük ümitlerle bakılmaktadır.

PASCALE PETIT İsmi gibi ufak tefek, sevimli bir genç kız... Henüz yirmi yaşında... Zeki ifadeli fotojenik çehresi, ufak kalkık burnu, siyah iri gözleri ve yuvarlak ağzı ile cazibeli ve göz alıcı bir tip... Prodüktörler, ilk günlerde, genç kızın sadece cazibesinden faydalanmayı düşünüyorlardı. Şimdi o kabiliyetini de kabul ettirmişe benziyor...

GÜZELLİK ENSTİTÜSÜNDEN PERDEYE Dört yıl kadar önce, bir gün, rejisör Raymond Rouleau'nun karısı sık sık gittiği güzellik enstitüsünde sevimli bir manikürcü kızla karşılaştı. O sıralarda Arthur Miller'in 'Cadı Kazanı'nı filme almıya hazırlanan Rouleau genç kızı Marry Warren rolüne gayet uygun buldu. 'Cadı Kazanı' ile ilk defa beyaz perdede görünmek fırsatını ele geçiren genç kız, kısa zamanda Fransada parlıyarak, bugün herkesin tanıdığı ve beğendiği Pascale Petit olacaktı. Pascale Petit daha sonra 'Bir Hayat' adlı filmde rol aldı. Son defa aktrisin, Mylène Demongeot ve Jacqueline Sassard ile 'Zayıf Kadınlar' adlı bir komedide oynadığı bildiriliyor.

EVİNDE Pascale 'Cadı Kazanı' (Les Sorcière De Salem) filmini çevirirken tanıştığı genç komedyen Jacques Porteret'nin karısıdır. Sanatkâr çift 'Cadı Kazanı' nı tamamladıktan sonra evlenmişlerdir. Bugün gayet sakin ve dedikodudan uzak bir hayat sürmektedirler...

TİYATRO HEVESİ Pascale ile beraber çalışan rejisörler, bilhassa Marcel Carné, genç aktrisin zeki ve anlayışlı olduğunu söylüyorlar. Pascale sinemaya olduğu kadar tiyatroya da hevesli. Yakında Paris tiyatrolarında rol alacağını haber veriyor.

BİR DÖNÜM NOKTASI: HİLEKÂRLAR

Her sinema yıldızının hayatında muhakkak bir dönüm noktası bulunur. Pascale Petit'yi Fransa'da 1958 in yıldızı yapan 'Hilekârlar' adlı son filmidir. Günümüzün gençliğini realist ve ilgi çekici bir şekilde tahlil eden bu kordelede Pascale büyük bir başarı kazanmıştır. Resimler filmden muhtelif sahneleri tesbit etmektedir...

EMEKLİ ORGENERAL FAHRETTİN ALTAY YAZIYOR:

MİLLÎ MÜCADELE HATIRALARIM

6

BU telgrafları okuduktan sonra cevap verdim, hakkımdaki teveccühlerine teşekkür ile Nurettin Paşa'nın bana müreccah olduğunu arz ettim, arkasından bu şifre geldi:

Konya'da 12 nci Kolordu Kumandanı Fahrettin Beyefendiye

30.12.1919

«Harbiye Nezaretinin kumanda makamlarında tasavvur ettiği değişikliklere, tarafımızdan verilen cevabı arzetmiştik. Buna rağmen, şayet kolordunuza Nurettin Paşa tâyin edilecek olursa, kumandayı terk etmiyerek eskisi gibi, vazife-i milliye-i vataniyenize devam etmekliğiniz icap eylemektedir. Binaenaleyh bu babda vaki tebligattan vaktiyle heyetimizin haberdar edilmesini rica ederiz. — Heyeti Temsiliye namına Mustafa Kemal»

Harbiye Nezaretinden bir tebligat olmadı.

İZMİR İLHAKI KARŞISINDA

5.1.1920 gece yarısı, Ankara'dan Heyeti Temsiliye'den Mustafa Kemal'in imzasiyle bir şifre aldım. Rumi senebaşında Yunan'lıların İzmir'i ilhak edecekleri haber alınmış, eğer bu ilhak Yunan hükümeti tarafından resmen vaki olursa, bizim hükümet de açıktan açığa tekrar muhasamata başlıyacakmış. Eğer ilhakı Rum milli teşkilâtı ilân ederse, bizim Milli Mukavemet Teşkilâtımız kuvvetlendirilip muharebeye şiddet verilecekmiş....

Ertesi günü de tekrar şu telgrafı aldım:

«Konya'da 12 nci Kolordu Kumandanı Fahrettin Beyefendiye

6.1.1920

Herhangi bir sebeple Dersaadet'e dâvet olunduğunuz takdirde Heyeti Temsiliye'ye malûmat ita buyurulması, bu babda tarafımızdan bildirilmeden önce hareket edilmemesi rica olunur. — Heyeti Temsiliye adına Mustafa Kemal»

Harbiye Nâzırına bir mektup yazarak, üç ay önce kendisinin tâyin ettiği bu makamdan, beni ayırmak istemesinin hakiki sebebini ve istikbalim için ne düşündüğünü öğrenmek istedim. Gönderdiği tatmin edici cevaba, bu hususta Mustafa Kemal'e yazdığı mektubun suretini de bilgi edinmem için eklemişti, ben de bunu aynen yazıyorum:

Harbiye Nâzırı Mersin'li Cemal Paşadan Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

11.1.1920

«Maruzdur,

Konya'dan tamamiyle mücerreb ve mutemedim bir zabit buraya - İstanbul'a - geldi. Ora ahvali hakkında verdiği malûmat arasında, zatı devletleri tarafından Fahrettin Beye, herhangi bir suretle olursa olsun, İstanbul'a davet olunursa, Heyeti Temsiliye'den müsaade almadan icabet etmemesi hakkında emir buyurulduğu ve 11 inci Fırka Kumandanlığına tâyin edilen Miralay Talât Beyin tâyini keyfiyetinin 20 inci Kolorduca kabul edilmemesine binaen Konya'da karşılanarak, ileri gönderilmemesi ve bu hususta kendisine nakil vasıtası verilmemesi için fırka kumandan vekili Mümtaz Bey tarafından Konya Merkez kumandanlığına tebligat yapıldığı hayetine kadar gitmek azminde bucelbetti.

Başladığımız ve samimiyetle nihayetine kadar gitmek azminde bulunduğumuz mücadele yolumuzda bizim için muvaffakıyet, ancak içtihat arkadaşları arasında olması gereken efkârın salâbeti ve itimadın her türlü şek ve şüpheden âzâde olarak devam ve bekasiyle mümkün olacağının izahına lüzum yoktur. Bu itibarla, makam ve resmi vazifenin iktiza ettirdiği vaziyet, muhterem heyetiniz ile aradaki tesanüdün pek sıkı olarak muhafazasını icap ettirdiği halde, bunun herhangi bir taraftan edna bir surette olsun haleldar edilmesi şüphesiz ki mukaddes maksadımız için tehlikedir ki, bundan çekinmek kanaatindeyim. Binaenaleyh, gerek zatı âlilerine ve gerekse muhterem arkadaşlarınıza karşı göstermekten geri kalmadığım - Cenabı Hakkın şahit olduğu samimi hislerimin - aynı şekilde mukabelesini beklemiye ve Heyeti Temsiliye'nin iş'aratını hüsnü telâkki ettiğim kadar, harekât ve icraatımın bilmukabele aynı tarzda mazhariyetini talep etmiye hakkım olduğunu teslim etmenizi rica eder ve bu vesile ile teyidi ihtiram ve müveddet eylerim efendim.

Harbiye Nâzırı Cemal»

Başka bir emir gelmedi; Konya'daki bütün zabitleri kolordu dairesine toplıyarak umumi durumu anlattım ve Yunan'lıların İzmir'i il-

Solda, İzmir'in işgalini protesto için İtilâf devletlerine beyanname veren Konya'nın aydın kadınlarından Cevdet Paşa kızı Şerife Emine Maylor hanım, sağda da Prens Sabahattin, istibdat ile mücadele ettiği yıllarda görülüyor.

PRENS SABAHATTİN VE KUVVAYI MİLLİYE

Sayın Orgeneral Fahrettin Altay'ın hâturalarında Prens Sabahattin Beyin Kuvvayı Milliye ile işbirliği yapmak arzusuna dair, Mustafa Kemal'in, kendisine gönderdiği 12.1.1920 tarihli şifreli telgrafı dikkate şayandır. Genç Türk'lerin Avrupadaki hürriyet mücadelelerinde faal rol oynadıktan sonra, ömrünü İttihat ve Terakki ile mücadele içinde geçiren Sabahattin Beyin, Milli Mücadelenin başlarında, bu dâvâya karışma arzusu izhar etmesi, fakat ihtilâl ve kurtuluş mücadelesinin gelişen seyrinin buna imkân vermemiş olması acı bir talih neticesidir.

Prens Sabahattin, Sultan Hamid'in kız kardeşinin oğludur; babası Damat Mahmut Paşa, iki oğlunu alarak Avrupaya kaçmış, orada sultanla mücadele etmişti. Prens Sabahattin, 1906 dan itibaren Paris'te «Terakki» adlı bir gazete çıkararak, inandığı fikirleri yaymıya uğraşmıştı. O, İlmi içtima (Sosyal bilgi) yi siyasi ve ideolojik faaliyetine esas tanımış, Genç Türk'lerin Ahmet Rıza Bey tarafından toplanmış olanlarının, Osmanlı imparatorluğu için tanzimattan Mithat Paşa Kanunu Esasisine giden devrede, yani 1834 - 1876 yılları arasında çıkarılmış olan kanunların ve bu arada Sultan Hamid'in hazırlattığı Kanunu Esasi'nin uygulanmasını istemelerine karşılık, bir inkılâbın lüzumunu ileri sürmüş, yeni düşünceleri ile tâ ilk günden beri gerçek bir inkılâpçı ve hattâ bir devre için ihtilâlci olmuştu.

Prens Sabahattin'in başlıca fikir arkadaşları, Cumhuriyetin ilk yıllarında Ankara'da Hilâliahmer mecmuası müdürlüğünü yapan ve kendisine sempati gösterilen rahmetli Kambur Fazıl, Doktor Nihat Reşat (Demokrat Parti'nin ilk hükümetinde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili Nihat Reşat Belger), muharrir Ahmet Bedevi (Kuran) ve kâtibi Satvet Lâtfû (Tozan) idi. Genç Türk hareketinin Avrupa'daki 1907 kongresine başkan seçilenlerden biri olan Prens, memleketin duçar olduğu zaafın ve fenalıkların tek ve asıl sebebinin yalnız Sultan Hamit ve onun istibdat idaresi olmadığına kani idi. O, milletin içinde bulunduğu sefaletin sebebini milli terbiyesizin en karakteristik vasfı olan «teşebbüsü şahsinin yokluğu» nda aranması dâvâcısı idi. Memleketin ekonomik unsuru olan çiftçi, tâcir ve sanayicilerin, bilgi ve sermaye sahibi olmadıklarından yükselmediklerini ve memleketi yükseltemedikleri kanaatinde idi; çiftçi, âşar ve iltizam sisteminin tasviki altında idi, ticaret en aşağı seviyede idi ve buhar devrinin medeni âleme getirdiği sanayi hareketi, daha Osmanlı topraklarına girmemişti bile... Sabahattin Bey, onun için Türkler'de teşebbüsü şahsi fikrini uyandırmayı, sosyal bilgiyi yaymayı, memleket halkını teşkil eden kavimlerin biribiriyle anlaşmasını ve idarede ademi merkeziyetin kabulünü kurtuluş yolu olarak gösteriyordu; tabiatiyle Kanunu Esasi'nin kabulünü istiyordu.

1908 de Kanunu Esasi iade edilince, Türkiye'ye dönüp fikirlerini yaymıya kalktıkları vakit Sabahattin ve arkadaşları İttihat ve Terakki'nin mümanaatı ile karşılaştılar; İzmir'de ilk çalışmalarına başlarken, bu memlekette İttihat ve Terakki'den başka bir cemiyet yaşıyamaz, denerek önlediler; böylelikle İttihat ve Terakki ile bağdaşamadılar.

Balkan Harbi arifesinde İttihat ve Terakki düşünce, bir hamle yaptılarsa da muvaffak olamadılar ve bir parti kuramadılar. Fakat fikre karşı baraj kurmak mümkün değil-

Soldaki fotoğraf, Prens Sabahattin ve kardeşi Lütfullah'ı talebelik yıllarında Paris'te gösteriyor. Sağdaki ise Prens Sabahattin'in gençlik resmidir.

hak etmeleri plânına karşı yapılacak işler hakkında bilgi vererek yeni baştan muharebeye hazırlanmalarını söyledim ve tümenlerime de bu durumla ilgili olarak gereken malûmatı verdim.

PRENS SABAHATTİN KUVVAYI MİLLİYE İLE İŞBİRLİĞİ İSTİYOR

Bugün Mustafa Kemal'den şu şifreyi aldım:

«Dersaadet'te Prens Sabahattin Beyle görüşülmüştür; müşarünileyh mebus olmak arzusundadır. Padişahın Meclisi Mebusanını arzu etmediğini, hattâ geçenlerde huzura kabul olunduğu zaman «Namuslu adam bu meclise girmez» dediğini söylemiştir. Prensin sözleri ve umumi ahvali, bir nezaret kabulünden ziyade bir kabine teşkiline mütemayil görünmektedir. Müşarünileyh Kuvvayı Milliyenin fevkalâde lehtarıdır. İzmir harekâtını pek meşru telâkki etmektedir. Kuvvayı Milliye rüesasiyle Dersaadet'te teşriki mesaiye âmâdedir. 12.1.1920

Heyeti Temsiliye adına
Mustafa Kemal»

KONYA'NIN AYDIN HANIMLARININ VATANSSEVER BİR HAREKETİ

Konya'nın aydın kadınları Şerafettin camiinde toplanarak şehitlerin ruhuna mevlit okuttular ve memleketin kurtarılması için itilâf hükümetlerine hitaben hazırlamış oldukları bir beyannameyi yayınladılar.

Konya'nın eski muteber ailelerinden Tahir Paşa'nın kızı Şerife, Kara Hafız Mustafa Efendinin eşi Aliye ve Binbaşı Rüştü Beyin eşi Zehra hanımlardan mürekkep bir heyet kolordu dairesine gelerek beyannamenin bir suretini verdiler; o zamanlar kadınlarımız kapalı ve siyasi ve idari işlere karışmaz olduklarından bu hal ilerisi için ümit verici bir yenilik idi.

(Devamı gelecek sayıda)

di; yaydıkları fikirlerden, İttihat ve Terakki politikasına esas olan Türkçülük hareketinin amaçları arasında yer tutanlar bulundu; Türk'lerin teşebbüs ve kazanç sahibi olmalarını teşvik eden fikirler, İttihat ve Terakki iktidarının program ve icraatında yer almakta idi.

İttihat ve Terakki iktidarı 1913 yılında kendisine karşı hazırlanan hükümet darbesinde, 31 martiki gibi Prens Sabahattin ve arkadaşlarını ilgili saymak istedi ise de, böyle kanlı bir teşebbüse iştiraklerine dair kâfi delil elde edemeyince, onlara sürgün veya memleket dışına kaçmak yolu açıldı.

Şimdi İttihat ve Terakki ortadan kalktıktan sonra, vaktiyle onun karşısında ayrı ayrı görüşlerle cephe alan iki ihtilâlci, Mustafa Kemal ve Prens Sabahattin, Milli Kurtuluş dâvâsında birleşme teşebbüsünde idiler; Mustafa Kemal'in Konya'da 12 nci Kolordu Kumandanı Albay Fahrettin Beye gönderdiği 12.1.1920 tarihli şifrede bu işbirliği arzusu açıklanıyor; Sabahattin Bey, Kuvvayı Milliye ile işbirliği yaparak siyaset sahnesinde ilk plânda yer almak istiyordu, fakat iş işten geçmişti: Türk ihtilâl ve kurtuluşunun yazıya dökülmemiş, açıktan ilân edilmemiş olmakla beraber, şaşmaz prensipleri, saltanat hanedanına uzaktan yakından mensup bir kimsenin, bu dâvâ içinde rol almasına imkân vermiyordu ve nâkam fikir adamı, Milli Mücadele'nin zaferini gördükten bir hayli yıl sonra hayata gözlerini kapadı. — N. Ulağ

Adnan Menderes, Bağdat Paktı Vekiller Konseyi Toplantısında

Bağdat Paktı Vekiller Konseyi toplantısı için Pakistan'a gitmiş olan Başvekil Adnan Menderes, İran Başvekili Doktor İkbal ve Pakistan Kalkınma Vekili General Azam Han ile, 24 ocak'ta başlamış olan görüşmeler 28 ocak'ta sona ermiştir.

İlk Defa Olarak Senfonik Orkestra ile Millî Türk Müziği

26 ocak 1959 tarihinde Modaspor Kulübü yararına Şan Sineması'nda, Bestekâr Nedim Otyam'ın halk temlerinden faydalanarak senfonik orkestra ve çok sesli koro için bestelediği eserlerden müteşekkil bir konser verilmiştir. Yukarıda, bestekârın idare ettiği Şehir Orkestrası refakatindeki M. T. Talebe Federasyonu korosu, ilgi ile karşılanan konserde görülüyor.

MİNARENİN ÜSTÜNDEYKEN İSTANBUL BENİMDİR

Adı Mehmet Nuri. 35 yaşında. Ordu'da doğmuş. Minare tamirciliği yapıyor. Aylık kazancı 480 lira. Geçenlerde Sultanahmet Camii'nin 67 metre yüksekliktek dört minaresinden birinin âlemini sökerken görenlerin nefesi kesiliyordu. Fakat o «Minarenin üstündeyken İstanbul benimdir» diyor.

Hayat'ın hikâyesi

Karyola Altında

İVAN Andreevitch kıskançlıktan kendi kendisini yiyip bitiriyordu. Nasıl yemesin, karısı Glaphira durmadan yalan söylerdi. Daha geçen gün ahçı kadının gevezeliklerini tesadüfen işitip acele söylenilen adrese gittiğinde genç, yakışıklı bir adamla burun buruna gelmişti. Her ikisi de, dehşetle, aynı kadını beklediklerini hissetmişlerdi. Evet, Glaphira'yı, karısını. Sonra birden, Glaphira yanında üçüncü bir erkekle çıkagelmiş, şaşkınlığını belli etmemeğe çalışarak derhal, kendi varlığını izah için, akla gelmiyen bir kızak kazası uyduruvermiş ve üç erkeği biribirine takdim edip işin içinden mükemmel surette sıyrılmasını bilmişti.

İvan Andreevitch aldatıldığının farkına bile varmadan karısına bir hazine gibi tapardı. Ama işte zaman zaman içini bürüyen kıskançlık şüpheleri yine artıvermişti. Glaphira o geceyi evde geçireceğini söylediği halde ortadan yok olmuştu. Nereye gitmiş olabilirdi? İvan Andreevitch onu Petersburg'un bütün tiyatrolarında arayıp bulacaktı.

Tıklım tıklım dolu tiyatro salonuna hışımla girdi. Kürklü paltosunu geçtiği yerdeki başların üzerinden savuşturarak yürüdü ve koltuğuna oturmadan etrafına iyice bakındı. O geceyi evde geçireceğini temin eden Glaphira işte bulunduğu yerin üstüne isabet eden locada, sırmalı apoletli genç bir yaverle, siyah elbiseli bir adamın arasında oturuyordu. Adamın beyaz gömleği karanlıkta âdeta parlıyordu. «Acaba bu adam kim? Bu yalanlar neden? diye düşündü.

İvan Andreevitch o lânetlik locanın altındaki koltuğunda kabına sığamaz otururken çıplak başına buruşmuş bir kâğıt parçası düştü. Localardaki zarif hanımların yelpaze, şeker kâğıdı, program gibi şeyleri düşürmeleri mümkündü. Ama İvan Andreevitch'in kafasına düşen bunlardan hiçbiri değildi. Bu, şu satırlar yazılı bir pusulaydı: «Hemen, perde kapanır kapanmaz, G... Caddesinin, son çıkmaz sokağı köşesindeki K... apartımanına git. Üçüncü kat, sağdaki merdiven yanındaki koridordan yürü karşına gelen kapı. Ama, Allah aşkına tarif edilen şekli şaşırıp bir hatâ yapma!»

İvan Andreevitch yazıyı tanımıyordu. Ama şüphe götürür bir taraf yoktu. Kendisine bir randevu veriliyordu. Perde kapanıp, alkış tufanı koptuğu zaman, o acele paltosunu toplayıp G... Caddesine doğru seğirtti. Kararını vermişti. G... caddesindeki K... apartımanını kolayca buldu. Yarı açık kapıdan girerken züppenin biri önüne geçip merdivenleri çıkmağa başladı. İvan Andreevitch bunu locadaki o siyahlı adama benzetti. Arkasından koşa koşa çıktı. Genç adam ikinci kata gelince bir daireye dalıvermişti. İvan Andreevitch de heyecanından ne yaptığını bilmeden, karanlık koridorda onu takip etmiş, elinde şamdanla giden bir hizmetçiye çarptıktan sonra kendini birdenbire bir odanın ortasında bulmuştu. Karşısındaki yatakta kırmızılar giymiş genç bir kadın yatıyordu. Kadın onu görünce bir çığlık attı. O anda odaya yaklaşan ayak sesleri duyuldu. Kadıncağız korkudan yüzü mosmor kesilmiş:

— Senyör! Kocam geliyor, diye bağırdı.

İvan Andreevitch yanlış yere geldiğini itiraf edeceği yerde, heyecanına bir kere daha kapılıp, çapkın bir genç gibi karyolanın altına süzülüverdi. Eliyle yeri yoklaya yoklaya rahat bir köşe aranırken bir şeye takıldı ve hayret... Kolunu biri tutmuştu. Demek yatağın altında saklanan bir kişi daha vardı.

— Siz kimsiniz? diye fısıldadı.

Diğeri:

— Kim olduğumu size söyliyeceğimi mi sanıyorsunuz? diye cevap verdi.

Bu sırada genç kadının kocası da odaya girmişti. Oflaya puflaya yatağın yanındaki kırmızılı siyahlı koltuğa oturdu. İvan Andreevitch cilâlı ayakkabılarının burnunu görüyordu.

Genç kadın elindeki kitabı bıraktı ve sakin görünmeğe çalışarak kocasıyla gevezelik etmeğe başladı. Koltuğuna gömülmüş ihtiyar koca:

— Benim kıymetli hazinem! diyordu. Bugün Poverf Ovanovitch'in evindeydim. Şöyle, eğlence kabilinden biraz oynadık. Ha bak! Öksürüğüm için «Bin çiçek üsaresi» içmemi tavsiye etti. Birebir gelirmiş.

Öksürüğe başladı. Karısı:

—Kaynatalım öyleyse de iç. İnşallah iyi gelir, dedi.

Yatağın altında İvan Andreevitch zor nefes alıyordu. Buraya bir kişi bile zor sığardı.

— Azıcık kımılda bakalım delikanlı, dedi. Görüyorsun, neredeyse tıkanacağım.

— Aman canım! Böyle kıpırdanıp durmayın! Hem susun, adam duyup yakalıyacak bizi.

— Delikanlı! Benimle böyle konuşamazsın! Kim olduğumu biliyor musun?..

— Evet, karyola altına saklanan bir zat!

— Mösyö! Benim buraya gelmem bir yanlışlık yüzünden oldu. Sizinki ise düpedüz ahlâksızlık. Bu hanımın sevgilisi olduğunuz âşikâr! Halbuki ben buraya istemeden geldim. Ben... ben hürmete lâyık bir adamım... Şerefli bir babayım ben. Bunu bilip anlamanızı isterim.

Genç adam dişlerinin arasından fısıldıyarak:

— Eğer artık susmazsanız, dedi, hemen dışarıya fırlayıp benim amcam olduğunuzu, beni buraya zorla getirdiğinizi, bütün suçun sizde olduğunu söyliyeceğim.

— Delikanlı, beni iyice baştan çıkartıp, deli mi etmek istiyorsun? Ne bu sözler böyle?..

İhtiyarın öksürüğü dinmişti. Neşeli bir sesle yeniden konuşmağa başladı.

— Güzelim biliyor musun merdivende yine kime rastladım? Hani şu üçüncü kattaki dostlarını zaman zaman ziyarete gelen o güzel, ufak tefek kadın var ya, ona. Küçük mavi şapkasıyla öyle güzeldi ki yine. Ya o minik gözleri!..

Yatağın altında İvan Andreevitch sapsarı kesildi:

— Ne dedi? Mavi şapka mı dedi? Bu odur muhakkak! Onun da mavi şapkası var.

Genç adam da telâşla ellerini tutup sıkarak:

— Kim? Kimin var mavi şapkası? Burası üçüncü kat değil miymiş? Aman Allahım! Yanlış mı geldim? Eyvah! Beni şimdi üçüncü katta bekliyordur.

İvan Andreevitch:

— Sus be! diye çıkıştı. Bırak ellerimi, canımı acıttın.

— Hayır, hayır bırakmam. Sizin işiniz ne burada? Kimsiniz siz? Adınız ne?

— Azizim, benimle sanki bir... bir eski pabuç tabanıymışım gibi konuşuyorsunuz...

Ümitsizlik içinde ne dediğinin bile farkında değildi. Sesi de titremeğe başlamıştı.

O sırada ihtiyar koltuğunda şöyle bir irkilip:

— Ne oluyor? dedi. Birtakım sesler işitiyorum. Fare mi var ne? Vessia kaçırsın şunları.

Genç kadın:

— Yok, yok... bir şey yok, diye cevap verdi... Kulakların içlerindeki pamuklardan uğulduyordur da ondan tıkırtı var sanıyorsun...

İvan karyolanın altında:

— Artık dayanamıyacağım; diye mırıldandı. Biraz gidin ne olur? Bacağım tutuldu. Allahım! Bir köpek yavrusu!

Taburede uyuyan küçük köpek uyanmış, havlıyarak İvan'a doğru geliyordu. Kadının kocası:

— Hayır uğultu değil, dedi. Şu her yere burnunu sokan ince bıyıklı mahlûklardan var galiba... Bakın, bakın bu gürültü ne? İşte Amichka da farenin kokusunu aldı.

Karyolanın altında İvan yanındaki adama bakarak:

— İnce bıyıklı mahlûk mu dedi? Muhakkak sizi kastediyor... O!.. Köpek!.. Köpek geliyor.

— Susun! Ne olur susun. Şimdi yakalanacağız.

Köpek İvan'ın burnuna doğru atıldı. Genç kadın yatakta doğrularak heyecanla:

Amichka, Amichka! diye bağırıyordu.

İvan:

— Burnumu ısırıyor, nasıl susayım? Burnumu yesin mi bu hayvan?

Böyle söylenerek, kendini müdafaa için köpeği sımsıkı yakaladı. Hayvan can havliyle acı acı bağırdıktan sonra sustu.

Kadıncağız kendini tutamıyarak yataktan fırladı:

— Amichka! Ne yaptılar Amichka'ma? Canavarlar! Canavar herifler!..

Kocası bir şaşkınlık içerisinde yerinden kalktı. hapsedilmiş mayıs böceği gibi âdeta odanın içinde dört dönüyor:

— Ne oluyor bir tanem, ne oluyor? diyordu.

— Yatağın altında birileri var!

İhtiyar adam, şamdanı alıp diz çöktü:

— Kim var orada?..

Bu esnada karyolanın altındaki genç adam öbür taraftan dışarıya çıktı, kapıya doğru ilerledi. İhtiyar onu görmemişti. Genç kadın dehşetle:

— Allahım, siz kimsiniz? dedi.

Delikanlı fısıltı ile:

— Canavar yatağın altında kaldı, diye cevap verdi. Amichka'yı o öldürdü.

— Ne?.. Oh!..

Bu arada adam kapıdan sıvışıp gitti.

Kocası nihayet İvan'ı görmüştü. Ayaklarını vurarak:

— Biri... birisi var burada. Çıkın,

çabuk dışarı çıkın! diye bağırıyordu.

Ivan sürünerek çıktı:

— Allah aşkına Seniyör, Allah aşkına adamlarınızı çağırmayın! Ben zannettiğiniz adamlardan değilim... Tamamen normal bir insanım. Bütün bu işler bir yanlışlık yüzünden oldu. Bir kadın, benim karım değil ama, bir dostumun karısı yüzünden. Evet, çocukluk arkadaşımın karısı. Beni köprüde bekliyor şimdi.

— Ne dostu, ne çocukluk arkadaşı? Bırakın bu martavalları. Siz hırsız, evet bir hırsızsınız.

Ivan ellerini açıp kadına bakarak:

— İnanın bana, her şeyi anlatacağım. Ekselâns bütün bunlar kıskançlığımın belâsı.

— Peki burada işiniz ne?

— Ben aptalın biriyim. Evet tam mânasiyle bir aptal. Ne diyordum? Kusura bakmayın zihnim darmadağınık. Şerefsizim yalan söylüyorsam. Bana yardım edin. Ben yalnız değildim... amcasıyım... yani âşık ben değilim demek istiyorum. Bakın ben yaşlı bir adamım. Âşık Richardson'dur. Yok Lovelace demek istiyordum. Görüyorsunuz bu işte ben bir âletten başka bir şey değilim. Edebiyattan iyi anlarım da! Ya siz Madam, siz aşka inanır mısınız? Ne ince bir histir aşk! Ben... artık ben bir sevgili olamam değil mi? Ama bir hırsız da olamam!

Genç kadın kahkahayı bastı:

— Ne tuhaf adam bu böyle?

Kocası karısını güler görmekten memnun:

— Ya! dedi, ne tuhaf, ne hoş adam!

Ivan:

— Sizi böyle güldürdüğüm için ne kadar memnunum, dedi. Hakiki bir roman bu. Ne enteresan! Gece yarısı, büyük bir şehirde, karyola altında bir adam! Nasıl, bir adam mı dedim? Yok, karyola altında iki adam! Size sonra bir köpek, şöyle uzun tüylü bir başka köpek bulacağım. Uzun tüylü kısa ayaklı. Öyle kısa ayaklı olacak ki yürürken iki adımda bir yuvarlanacak. Getireceğim Ekselâns, söz veriyorum, inanın bana size muhakkak bir yavru getireceğim.

Genç kadın başının altındaki yastığı kavramış, yatağın üzerinde gülmekten kıvrılıyor, iki büklüm oluyordu.

Ivan:

— Bilseniz, dedi, böyle, hiç birimizde kabahat olmadığını görüp anlaştığımız için ne memnunum. Bu odaya kıskançlık yüzünden, karımı bastırmak maksadiyle girdiğimi düşünüyorum da! Ne aptallık Yarabbim! Ne karışık işler. Ama artık karımın günahsız olduğuna da eminim. Evet, evet eminim. Şimdi evde beni bekliyordur zavallı.

İhtiyar adam koltuğa oturup:

— Haydi, dedi. Şimdi siz çabuk eve gidin. Yarın da bize gelip onu hakikaten evde bulduğunuzu müjdelersiniz.

Ivan:

— Geleceğim, hem de minik köpekle geleceğim, diyerek çıkıp gitti.

Eve geldiği zaman karısı kendisini bekliyordu:

— Nereden geliyorsun, dedi. Ben hastayım sen ise sokaklarda sürtüyorsun! Nerelerdeydin bu vakte kadar?

— Dur, ruhum dur! Bırak biraz nefes alayım.

Mendil çıkarmak için ceplerini araştırırken Amichka cansız yere düştü.

Glaphira:

— Aman Allahım! Bu da ne? diye haykırdı. Küçük bir köpek ölüsü. Ne yaptınız zavallı hayvancığa?

— Ruhum! Bir tanem! Sana bunu anlatamam ki...

Böyle söyliyerek oturdu. Ivan Andreevitch kendini zavallı Amichka'dan da bin beter ölü hissediyordu.

İNGİLTERE'DE NUH TUFANI — Yukarıdaki fotoğraf İngiltere'de bir okulda Nuh Tufanı'nı canlandıran bir oyun esnasında çekilmiştir. Yanda ise gene İngiltere'de bir kilise duvarındaki Nuh gemisi kabartması görülüyor. Her iki gemi de Türk halk ressamınınkine ne kadar benziyor.

NUH TUFANI

Nuh Tufanı efsanesi'nin Sümerlere kadar dayanan bir mazisi var. İbraniler yoluyle da Yahudi, Hıristiyan ve İslâm dinlerinin müşterek malı olmuştur. Tufanın tarihî bir esası da mevcuttur. Bugün Irak olan yerde 6.000 sene önce vuku bulan böyle bir tufanın izlerine raslanmıştır. Bazı âlimler ise Nuh'un gemisini Ağrı Dağı'nda aramaktadır. Bu ve müteakip sahifelerde tufan'ın dinî esaslara dayanan hikâyesiyle bir halk ressamımız tarafından yapılmış olan taşbaskısı resmini sunuyoruz.

EVVEL zaman içinde gök kubbe altında insanlar arasında günah alıp yürümüştü. Tanrı kullarını doğru yola getirmek için Nuh'u Peygamber olarak yolladı; Nuh:

— Allahtan başkasına tapmayınız, Cemşit'in putlarını kırıp atınız, bunu yapmazsanız, azap çekersiniz, diyordu.

Fesat ehli baskın gelmiş, gittikçe çoğalmıştı. Analar babalar çocuklarına Nuh Peygamberi gösteriyor ve:

— Bu adam yalancıdır. Yanına yaklaşmayın, sözüne inanmayın... diyordu.

Birkaç müminiden gayri Nuh Nebi'ye karısı bile inanmaz olmuştu. Oğulları Ham, Sam, Yafes, Kenan da ona itaat etmiyordu.

İnsanlar gene günah deryasında yüzüyorlardı. Nuh, Tanrı'ya yalvardı:

— Artık bu şer seli dinsin Allahım, dedi, aksi halde diğer sâdık kullarını da tekrar baştan çıkaracaklar. Nuh Peygamberin duası kabul olundu, vahiy nâzil oldu:

— Ya Nuh, ben bu halkı su ile helâk edeceğim. Sen git, şimdi sac ağacı fidanları dik. Büyüdükleri vakit muradına ereceksin.

Nuh bilgili kişi idi. Bu fidanların kırk yılda yetişeceğini biliyordu, arada geçen uzun zaman içinde âsi kulları doğru yola davetten geri durmuyordu. Fidanlar artık koca ağaç olunca, Nuh'un sabrı tükendi:

— Yarabbi bu âsi kullarını ne vakit tecziye edeceksin?... diye sordu. Tanrı şu cevabı verdi:

— Evindeki tandırın içinden sular fışkırdığı vakit...

Günlerden bir gün Nuh Nebi'nin Kûfe'deki evinde tandırdan sular fışkırmağa başladı, Nuh ürktü:

— Yarabbi beni ve benimle bir olan müminleri de kurtar... diye dua etti.

Bu dilek üzerine gök yarıldı, Cebrail indi, ona gemi yapmasını öğretti. Nuh Nebi, tahtaları ölçüp biçti, birbirine mıhlamağa başladı. Meraklı bir çok kimse, ona ne yaptığını sorunca:

— Tufan olsa gerek, Tanrı sizleri su ile helâk edecek. Ben bu gemiyi müminleri kurtarmak için yapıyorum... diye cevap verince kendisiyle alay ettiler.

— Kocadı artık, ağzından çıkanı kulağı duymuyor, diyorlardı. Nuh Peygamber o zaman altı yüz yaşındaydı. Koca ihtiyar iki yıl içinde gemisini tamamladı. Bu sıralarda Tanrı'dan haber geldi:

— Ya Nuh bu sefineye hayvanlardan birer çift ile haklarında hüküm verilenlerden başka kırk çift karı - koca (seksen kişi) ve kendi aileni al.

Nuh şaşırdı, iyice anlamamıştı:

— Bu kadar dağınık mahlûku nerde bulayım, böcekleri yerden nasıl çıkarayım, kuşları göklerde nasıl yakalıyayım, vahşi hayvanları inlerinden nasıl çıkarayım? diye üzüldü. Yüce Tanrı buyurdu, hepsi toplandı. Nuh, onlardan gemiye girecekleri ayırdı.

— Allah'ın ismiyle gemiye giriniz, diye emretti.

Bundan sonra her taraftan sular fışkırdı. Bütük deryanın cümle kaynakları yarıldı. Sema pencereleri açıldı. Kırk gün kırk gece yağmur yoğdı. Bu sırada Nuh dışarıda kalan oğlu Kenan'ı da almak istedi. O zaman âdil Tanrı:

— O senden değildir... buyurdu.

Nuh :

— Yüce Tanrım, beni affetmezsen, mahvolurum, dedi. Tanrı:

— Selâmımız ve lûtfumuz üzerinizde olsun buyurdu. Bu sırada Kenan:

— Ben şu yüksek dağın tepesine çıkarım, dedi. O anda gelen bir dalga diğer kâfirler gibi onu da yuttu. Sefinenin üstü kapandı. Sular, gemiyi kaldırdı. Yeryüzü mahşerden bir örnek gibi idi. Geminin dışında kalanların hepsi boğuldu. Nuh'un gemisi ise böcek vızıltıları ve kuş sesleri arasında müthiş dalgalar ortasında kayıp gidiyordu. Tanrı buyurdu, rüzgâr onları batı ile doğu arasında ufuktan ufka götürdü. Dalgalar, en yüksek dağların tepesinden daha yükseklere kadar çıkmıştı.

Tufanın kırkıncı günü, Nuh Peygamber kuzgunu salıverdi. Beyinsiz kuş bir leşe tama etti. Eğlendi. Nuh:

— Allah seni halkın gözünde hor eylesin, yediğin murdar olsun... dedi.

Güvercini saldı, ikinci gidişinde ağzında taze bir zeytin dalı ile geldi. Fakat ayakları acı sulardan yanmıştı.

— Sular ayağımın boyu kadar kalmış... diye haber verdi. Nuh sevindi:

— Allah seni halkın gözüne şirin göstersin... diye hayır dua etti.

Tufanın 150 nci günü Nuh Peygamber yere indi. Orada gemisinin durduğu Ararat Dağı'nın eteğinde Nuh Köyü'nü inşa etti. Zamanla 40 mümin karı - koca öldü. Yalnız Nuh'un oğulları Ham, Sam ve Yafes'in çocukları yeryüzünü doldurdu. Çünkü Tanrı onlara:

— Mahsuldar olunuz... buyurmuştu.

Resim ve Heykel Müzesi'nde Ressam Malik Aksel'in taş baskın resimleri koleksiyonundan müteşekkil bir sergi açılmıştır. Bu resimlerin hepsi son yüz sene içinde yapılmış halk resimleridir. Aralarında bulunan ve Nuh Tufanı'nı tasvir eden bir duvar resminin fotoğrafını 16 - 17 sahifelerde bulacaksınız. Resimde Nuh (sol tarafta peygamberlere has peçe ile) ailesini, kırk çift mümin'ini ve hayvanları gemisine almış giderken görülüyor. Etrafındaki dünya ise batmaktadır.

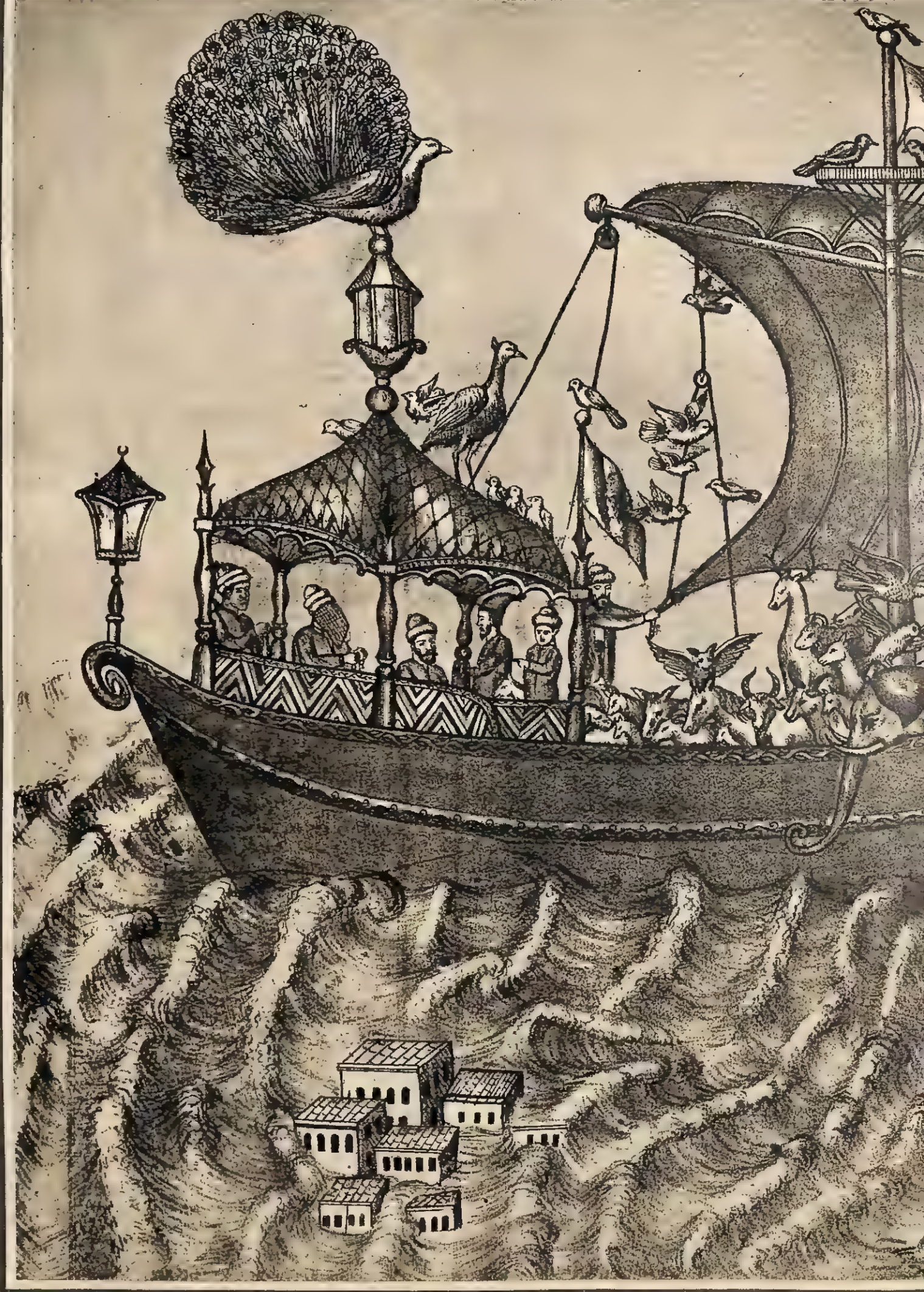

Hayat

NUH T

UFANI

Resim MALIK AKSEL'in taşbaskısı
Halk Resimleri koleksiyonundan

Hayat

NUH TUFANI

Ressam MALIK AKSEL'in yaşadıkları
Halk Resimleri Kolekcionundan.

Bir Galatasaraylının HATIRALARI

6

YAZAN: SUAT ARAY

SADECE bir kısmı bitirenlere birer (ehliyetname) her iki kısmı bitirenlere de (şahadetname) verilirdi. Böylece mektepten (Türkçe) den veya (Fransızca) dan mezun olanlar olduğu gibi, hem Türkçe, hem Fransızcadan mektebi bitirenler olurdu ve ekseriyet böylelerinde idi. Bazan - daha doğrusu ekseriyetle - talebe Türkçede yüksek sınıfta olur, son sınıfa gelince, bu gibiler imtihana girmezler, Fransızcadan da son sınıfa gelmeyi beklerlerdi. Bazan Türkçe ve Fransızca sınıflarını birleştirmek üzere iki sınıf birden geçen talebe de olurdu, yani tatilde bir üst sınıfın imtihanına hazırlanan talebe, üst sınıfın ikmâl imtihanlarına girmek suretiyle iki sınıf atlamış olurdu.

Ben, Türkçeden (3) sınıf ileride olduğum için, üç sene Türkçe son sınıfında bekledim. Mektep bitirme imtihanına (Baccalauréat) ve mezunlara da Bachelier denilirdi. Bizim zamanımızda edebiyat ve fen beraber olduğu için mezunlar Bachelier es Sciences et es Letters unvanını alırlardı..

Bizim ilk sene, yani Commençants hakındaki imtihanlarımız gayet basit ve kolay geçti ve karnelelerimizi alarak tatile başladık. Bu imtihanlar neticesinde iptidai birinci sınıf dördüncü şubeden yine iptidai birinci sınıf birinci şubeye terfi eylemiştik.

MEKTEPTE İKİNCİ SENE (1913 - 1914)

İlk büyük tatili eski âşinalarla, fakat nedense biribirimizden biraz uzaklaşmış olarak geçirdim ve eylülde mektebe avdet ettim. Kayıt muameleleri ve diğer hususlarda artık hayli bilgi sahibi idik. Sınıfımız da alt kattan birinci kata çıkmıştı. Bu da bir - maddi - terfi idi. Bizim şubede yalnız leyliler vardı. Numaraları da leyli numarası idi. Bunlar (1) den başlar (800) e kadar devam ederdi. 900 ve daha yukarı numaralar neharilere verilirdi, fakat bunlar da nihayet 1200 - âzami 1300 olurdu.

Mektep açıldıktan bir ay sonra idi. Bir akşam mütalâahaneye esmer iki talebe geldi. Bunlardan birinin numarası (2000), öbürünün de (3000) idi. (2000) Ebubekir, (3000) Ömer. Bu yeni arkadaşların numaraları, renkleri ve tipleri bizde merak uyandırmıştı. Üstelik bu talebeler hemen hemen hiç Türkçe bilmiyorlar, pek az Fransızca biliyorlar, fakat güzel İngilizce konuşuyorlardı. Bir müddet sonra öğrendik: Cenubi Afrika (Kap) müstemlekesinin Müslüman ailelerinden Türkiye'de tahsil etmek üzere gelen iki talebe imişler. Bunlardan Ebubekir hastalandı, memleketine döndü. Fakat Ömer daha uzun seneler, hattâ mütarekeye kadar Türkiye'de kaldı. Sonra o da memleketine döndü. Gayet candan arkadaş ve hatırşinas bir insan olan (Ömer) in (Kap) a gittikten sonra göndermiş olduğu kartlar bende hâlâ mevcuttur. Orada büyük bir ticaret müessesesinin sahibi olduğunu birkaç sene evvel bir arkadaş söylemişti.

Birinci Dünya Harbi'nden evvelki senelerde, herhalde o zamanki hükümetin Pan Turanizm veya Pan Türkizm hareketinin tesiriyle olacak ki Türkistan'dan, Buhara'dan yani Rus İmparatorluğu dahilindeki Türk ülkelerinden de mektebe talebeler gelmişti. Bunlardan bir kısmı burada yerleştiler ve halen devlet dairelerinde, hususi müesseselerde veya serbest hayatta çalışmaktadırlar. İsimleri hatırımda kalanlar şunlardır: Seyfullah, Fethullah, Esat Übeydullah, Abdürrahim ve bir de Zakir Can. Bizim sınıflara gelenler Übeydullah, Abdürrahim ve Zakir Can idi. Son ikisi haşarı ve mektep idaresine elâman dedirtecek kadar soğukkanlı yaramazlardan idiler...

MEKTEP ÜNİFORMASI

1913 - 1914 tedris senesine isabet eden Mektebi Sultani talebeliğinin ikinci yılında bir gün mektepte talebeden kimlerin resmi mektep üniforması olduğunu sordular. Ben daha üniforma yaptırmamıştım. O hafta çıkar çıkmaz ilk işim anneme bu haberi götürmek oldu. Ertesi günü İstanbul'a indik ve o zaman en şa'şaalı devirlerini yaşıyan Mayer mağzasına girdik. Gayet iyi hatırlarım, hazır dikilmiş ve redingot şeklinde bir (Mektebi Sultani) üniformasını 3 altına (yani 300 kuruşa) satın aldık. Ufak tefek ve yarım saatlik bir rötuştan sonra üzerime gayet iyi oturan elbisenin paketiyle eve döndüğümüz zaman sevinçten kabuma sığamıyordum. Bazı arkadaşlarda gördüğüm üniformadan artık benim de bir tane vardı. O zamanki üniformayı biraz tarif etmek lâzımdır: Bu redingotvari, uzun, dizlere kadar inen ceket ve pantolondan ibaret siyah bir elbise idi. Ceketin yakasını ve önünü iki parmak kalınlığında bir kırmızı şerit sarardı. İki kopça ile kapanan yakanın bir tarafında (Mektep) diğerinde (Sultani) kelimeleri, altında da mektep numarası bulunuyordu. Redingotun düğmeleri sarı idi ve bir yarım hilâl ortasında yine eski harflerle Mektebi Sultani yazılıydı. Bu üniforma mektepte verilen müsamerelerde veya hariçte, toplu halde mektepçe gidilen resmi günlerde bilhassa ve mecburi olarak giyilir, ayrıca hafta başlarında da istiyen giyebilirdi. Sonraları redingot şekli terkedilerek onun yerine kısa ceket kaim olmuştu. Ayrıca fena havalar için yine sarı düğmeli pelerin de bu kıyafeti tamamlardı. Fakat bunu herkes kullanmazdı. Ancak bu üniformanın bir mahzuru herhangi bir yaramazlıkta numaranın ceza yazacak müdde açıkça hüviyeti belli etmesi idi. Buna karşı bazı talebe, numaraların ya sağından veya solundan bir tanesini sökerler. Hüviyeti meçhule götürürlerdi. Üniformanın alındığı hafta mektebe muzaffer bir kumandan edasiyle, pırıl pırıl düğmeli elbisemle gittiğim zaman arkadaşlarım da beğendiler. Bir iki hafta sonra da üniformalı olanların neden tesbit edildiğini öğrendik. O sene ilk defa olarak ve İstanbul'un fethi vesilesiyle bir ihtifal tertip edilecekmiş ve talebe ihtifale üniforma ile iştirâk edecekmiş. Mektepte tarih hocalığı da eden rahmetli Ziya Beyin teşebbüsüyle tertiplenen bu ihtifaller kendisine (İhtifalci) lâkabının verilmesine sebep oldu. Bu lâkap, Ziya Beyin elân da o nam ile ve hayırla yad edilmesine vesile ve fırsat verdi.

KEŞŞAFLAR

O sıralarda Türkiye'de ve ilk defa Mektebi Sultanide olmak üzere keşşaflık (izcilik) teşkilâtı kurulmuştu. (15 şubat 1912) İzciliği kuran da bizim jimnastik hocamız Ahmet Robenson Bey idi. Keşşaflığın doğduğu yer İngiltere ve Ahmet Robenson Bey de bir İngiliz ailesinin ihtida etmiş çocuğu idi. Keşşaflığın mektepte, dolayısiyle Türkiye'de türeme şerefi kendisine aittir. O zaman izciler, bir nevi kabalak giyerlerdi. Harbi Umumide askerlerin giydikleri neviden bir şey. Türkiye'de ilk defa olmak üzere keşşaflar Ziya Bey, merhumun tertiplediği ihtifale kendi kıyafetleriyle iştirâk etmişler ve herkesin hayret ve takdirini kazanmışlardı. Birinci Cihan Harbi esnasında izcilik faaliyeti hemen hemen durgun geçti. Mütareke devresinde tekrar bir hamle yapıldı. O zaman izcilerin giydikleri serpuşun acaipliği hâlâ hatırımdadır. Bu serpuş Hint'lilerin giydikleri sarık = başlık nevinden bir şey idi. Hattâ - zannederim - arkada bir de, Hintlilerinki gibi sarkan bir kuyruğu da vardı.

Galatasaraylılık camiası futbolü, sporu olduğu gibi izciliği de ilk defa memlekete sokmak imtiyaziyle ne kadar iftihar etse yeridir.

PAŞA GELİYOR

İptidai birinci sınıfta bir akşam mütalâa yaparken kapı açıldı. Evvelâ bir muit, arkasından da bizim yaşlarımızda bir çocuk girdi. Fakat ne çocuk? Sırtında kırmızı yakalı, sırmalı bir ceket, ayağında erkânıharp veya general pantolonları gibi geniş al şeritli pantolonlu bir talebe. Kürsüye gittiler. Kayıt yapıldı ve çocuğu bir sıraya oturttular. Biz, biribirimize bakıştık ve fısıltı halinde şu cümle baştanbaşa bütün sınıfı dolaştı:

— Paşa geldi yahu, paşa.

Yeni gelen talebe lâkabını bismillah sınıfa girerken almıştı, sonradan öğrendik ki bu bir hususi mektebin (Gülşeni Maarif) mektebinin talebe celbi için icat ettiği bir mektep kıyafeti imiş. 649 Rifat (Hariciyenin meşhur konsolos Paşası) o tarihten beri yani 45 senedir ki faal bir paşadır. Bu kadar uzun ömürlü bir rütbe, paşalık tarihinde eminim daha kimseye nasip olmamıştır ve olmıyacaktır. Kimbilir bizim Rifat

Türkiye'de keşşaflık (izcilik), Mektebi Sultani'de 1912 de jimnastik hocası Ahmet Robenson Bey tarafından kurulmuştu. Resim, keşşaf kıyafetiyle Ekmel Vafi'yi gösteriyor.

Tombul, babacan bir adam olan Fransızca bölümü hocalarından M. Salem talebesine ceza vermiyen iyi kalbli bir adamdı. Oya gibi işlenmiş «Aferinname» leri ile nam salmıştı.

bu rütbesini - hâlâ tekaüt olmadığına göre - faal olarak daha kaç sene muhafaza edecektir. (Paşa Rifat) mektepte rütbesi kadar candan arkadaşlığı ile de meşhur olan bir kimse idi.

Rifatın rütbesi mektepte resmen tescil de edilmişti:

Mektep Müdürü Salih Arif Bey tarih dersine geldiği zaman, âdeti üzere, dersi bir talebeye okutur ve izahat verirdi. Okuyan talebe de Rifat idi. Salih Arif Bey sınıfa girer girmez o gür sesiyle Rifata:

— Où en Sommes - nous restés, Pacha?

(Nerede kalmıştık Paşa) diye sorar, Rifat'ın paşalığı da bu suretle en salâhiyetli ağızdan tescil edilmiş olurdu.

HUSUSİ BON - POİNT

Birinci sınıftaki Fransızca hocamız Mösyö Salem şişman, gözlüklü, babacan ve emektar bir hocaydı. Ben onun sınıfında ceza alan kimseyi hatırlamıyorum. Mösyö Salem hususi mükâfatlar da verirdi. Gayet ince, oya gibi işlenmiş ufacık renkli kartvizit büyüklüğünde Bon Point'ları her hafta sonu talebeden hak edenlere tevzi eder, hem kendini, hem dersleri bize daha sevimli gösterirdi. Tesadüfen elimde kalmış olan bunlardan bir iki tanesi, camlatılıp duvara asılacak kadar zarif şeylerdir.

Galatasaray futbol takımının o zamanki Paris seyahatinden bir intiba. Oyunculardan ilk sıra ortada (kaptan) Emin Bülend, solunda Hasnun Galip, Behçet, Celâl (Türkiye'nin ilk yedek subayı), ikinci sırada (beyaz atkılı) Hüseyin, arka sırada sağdan sola: Josef Oberle, Neşet, Prens Muhsin Yeğen, Ahmet Robenson, Ahmet Cevati, Sedat Rıza ve Ömer görülüyor. Sivillerden en soldaki bir numaralı Galatasaraylı Ali Sami, sağda görülen başı açık bıyıklı zat da meşhur Bekir Hoca'dır.

Aynı sene bize mütalâa esnasında répétiteur (müzakereci) olarak Margarit isminde bir zat geldi. Adamcağızın ismi kadar kendi de garipti. Gayet şık giyinen bir zattı. Yine bu sene, harb dolayısiyle askere çağırılan hocaların yerine hep yenileri geliyordu. Bu arada bir sene içinde üç defa hesap hocası değiştirdik..

(Devamı gelecek sayıda)

Ölümün Bile Yenemediği Takım MANCHESTER UNITED

Tam bir yıl önce, 6 şubat 1958 de, Münih hava alanı İngiltere'nin en ünlü takımına mezar olmuştur. Ama, ölümün bile yenemediği Manchester United gene de İngiltere Ligindeki eski mevkiini muhafaza etmektedir.

KAZADAN SONRA — Manchester United, Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası için Belgrad'da Yugoslav Kızıl Yıldız takımıyla yaptığı maçtan sonra bir İngiliz uçağı ile Münih'e gelmişti. Biraz sonra hareket eden uçak havalanmadan parçalanarak bu hale geldi

SON FOTOĞRAF — Kazada sekiz futbolcusu ölen Manchester United'in kazadan önceki son fotoğrafı. (X) işaretliler kazada ölen futbolcularıdır. Çerçeve içindekiler yedek oyuncularıdır. Oturanlardan soldan birinci Berry ölümden kurtulmuş fakat artık futbolu bırakmıştır.

FİNALE KALAN TAKIM — Kazadan kurtulan beş futbolcusu ile takviyeli Manchester United'in kupa finaline kalan takımı. Yanda, kasap dükkânı açan Blanchflower.

6 şubat 1958. Münih hava alanının kontrol kulesine gelen bir haber bir anda bütün dünyaya yayıldı. Şiddetli tipi altında az önce alanı terkeden bir uçak daha havalanamadan, biraz ilerdeki bir çiftlik evine düşerek paramparça oldu. Ağır yaralılar derhal hastaneye kaldırılırken, enkaz altında kalan ölüler tespit edildi. Bunların arasında ünlü İngiliz futbol takımı Manchester United'in sekiz as oyuncusu da bulunuyordu.

Aradan on üç gün gibi kısa bir zaman geçti. Manchester United, gene taraftarlarının çılgınca alkışları arasında sahaya çıktı. Ölen arkadaşlarının hâtırası için yapılan bir dakikalık bir saygı duruşundan sonra oynadığı maçı kazandı ve böylece kupa finaline kadar yükseldi. Bu sene ise yaptığı yeni transferlerle lig üçüncülüğüne kadar çıkan takım büyük inanç ve azim sayesinde gene İngiltere sahalarının favorisi olarak ayakta durmasını bilmiştir. Hattâ 1959 şampiyonluğuna aday bile gösterilmektedir. Ama, kazaya uğrayıp da hayatta kalabilen oyunculardan bazıları artık futbol oynıyamıyacaklardır. Meselâ aynı zamanda Irlanda millî takımının santrahafı olan Jackie Blanchflower geçenlerde kasaplık yapmağa başlamıştır. Bunda esas âmil, feci kazanın futbolcular üzerinde yaptığı büyük mânevi sarsıntıdır. Kendisi gibi daha bazı Manchester United'li futbolcular da, sakatlıkları geçtiği halde aynı sebeple futbolu bırakmışlardır. Manchester United'in halen takımdaki yerini almamış oyuncularından biri de aynı zamanda millî takım solaçıklarından olan Berry'dir. Berry hâlâ tedavi altındadır. İyileşmesini dahi beklemeden futbolu bıraktığını söylemiştir.

6 şubat 1959 günü İngiltere'de oynanacak bütün maçlardan önce bu gözde takımın yerine konması güç ölülerini anmak için saygı duruşları yapılmıştır.

GENÇER KUARTETİ I — İlham ile Ayten 1958 yılında Almanya'da konserler vermişler, halkı Karadeniz havaları, çiftetelliler ile «hop!... hop!...» oynatmışlardır. Üstte Gençer kuarteti, aşağıda ise Ayten Gençer görülüyor.

GENÇER KUARTETİ II — Gençerler evde d kurmuşlardır. Piyanonun başına geçer, şark Resimde Ayten, İlham Gençer ile çocukla

Türk müziği ses sanatkârları ile yaptığımız röportajlar sona ermiştir. Bu sayımızdan itibaren saz şarkıcılarımızı tanıtacağız. İlk olarak

AYTEN ve İLHAM G

BASIK tavanlı, kırmızı halılar döşeli pavyonun ışıkları birer birer yandı. Mikrofondan bir erkek sesi duyuldu:

— Şimdi İlham Gençer ve arkadaşları programına başlıyor. Şarkıları Ayten Gençer okuyacak!..

Davulun dâvet sesleri arasında genç bir erkekle, esmer güzeli bir kadın sahneye çıktılar. Genç erkek piyanonun başına oturdu. Küçük mikrofonu yanına çekti, hayat dolu bir sesle anonsuna başladı.

— Muhterem misafirlerimiz pavyonumuza hoş geldiniz. Bugün sizlere bir sürprizimiz var. 20 yılın sevilmiş melodileriyle örülmüş hayat hikâyemizden bazı hâtıralar sunacağız. Ancak, müzik parçalarını hep birlikte dinliyecek, hâtıraları ise pavyonumuzda misafir bulunan HAYAT ekipine anlatacağız. Söze ben başlıyacağım, benim bıraktığım yerden ise eşim Ayten Gençer devam edecek... Sizlere ilk olarak 4 yaşında bestelediğim, «İlham» valsini sunuyorum.

(İlham valsi bittikten sonra, HAYAT ekipinin yanına gelen İlham Gençer söze şöyle başladı: Bakırköy'de Sakızağacı'nda bir evimiz vardı. Bu evi, şimdi Bakırköy'e gitsem belki bulamam. Ama evin piyano odasının içindeki eşya hafızamda öylesine yer etmiştir ki... Çünkü, piyanonun başında büyümüş, bu odada o günlerin sevilmiş melodilerini çalmıştım. İşte bu yıllarda bir de vals besteledim. Çocuk neşesi ile dolu bu valsin adını da «İlham» koydum. 5 yaşında Saray sinemasında bir konser verdim. Bestemi de ilk olarak orada çaldım.)

İlham Gençer yine piyanosunun başına geçti:

— Aşkın güzel şey olduğunu söylerler. Baterist Turhan Eteke'ye sorarsanız, «Aşk bir davul gürültüsüdür. Sesi uzaktan hoş gelir» der. Gerçi bizim evde gürültü eksik olmaz ama, bu çocuk gürültüsüdür. Ayten Gençer güzel sesiyle bu gürültüyü bastırır, dışarıdan duyanlar da evde düğün-dernek oluyor sanır. Ayten Gençer sizlere «Aşk güzel şeydir» adlı şarkıyı okuyor.

(İlham Gençer hikâyesine şöyle devam etti: Sonra Nişantaşı'na taşındık. Nişantaşı Kız Lisesinde okuyan 13-14 yaşlarında Ayten adlı bir kız bana âşık olmuştu. Pencerenin altında durur, beni dinlerdi. Bu yakınlığa ilgisiz kalamadım. Tanıştık. Fakat tanışmamızın haftasında tartıştık, darıldık. Ama kızın gönlü bendeydi. Barışmak istiyordu. O günlerde bir arkadaş, evinde bir parti veriyordu. Beni de çağırdılar. Akordeonumu sırtladım, gittim. Partiye Ayten de gelmişti. Yanında esmer güzeli bir kız arkadaşı vardı. Beni görünce, iki arkadaş aralarında fıskos ettiler. Sonra esmer kız yanıma yaklaştı: «İlham bey, size bir şey söyliyeceğim. Ayten deli gibi size âşık. Onun çok sevdiği (Kiss me again) i çalın da, sizi barıştıralım» dedi. Böylece barıştık. Ancak, benim gönlüm esmer kıza takılmıştı. Bir gün okula giderken yolunu kestim: «Arkadaş olalım» dedim. Kabul etti. Onun da adı Ayten'di. İlk göz ağrım olan sarışın Ayten'i unutmuş, arkadaşı esmer güzeli Ayten'le meremeği fırına vermiştik. Aşk güzel şeydi.)

İlham Gençer mikrofona yaklaştı:

— Islık çalmasını bilir misiniz?.. Ama ıslık çalmanın da bir ustalığı vardır. Meselâ, ben ıslık çalarken kapı önleri genç kızlarla dolardı. Onların arasından geçer, okuluma giderdim. Şimdi ıslıklı bir melodi sunuyorum: Kwai Köprüsü... Yalnız bu melodi köprüsüz çalınmaz.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

...oş oturamazlar. Dört kişilik aile bir «ev kuartetii» ...r okurlar. Baş şarkıları «Melodi d'Amour» dur. ...yşe ve İlhan bir caz parçası söylerken görülüyor.

ÇALSIN SAZLAR, OYNASIN KIZLAR — İlham, Leylâ Gençer'in eşi İbrahim Gençer ile bir zamanlar plâklara alaturka şarkılar, aryalar okuyan Nerkis ve Lâle'nin yakın akrabasıdır. Ancak, popüler orkestra şefi bu ailenin en neşeli insanıdır. İşte İlham Gençer neşeli bir parça çalıyor, paviyondaki kızlar oynuyor.

...ENÇER

Oturan bayanlar, baylar!.. Hepiniz piste çıkın!.. Sevgilinizin ellerini havada tutun!.. Yeni, çiçeği burnunda sevgililer bu saadet köprüsünün altından geçsinler... Yalnız siz yüzbaşım, dışarıda kalacaksınız!.. Bu köprüden bir defa geçilir... Siz yıllarca önce Orduevinde yapılan düğününüzde parlak kılıçlar altından geçmiştiniz. Boynunuz kıldan ince, aşkınız kılıçtan keskindi, değil mi?

(Pistte adım atacak yer kalmamıştı. Tek geçit, genç çiftlerin elleriyle yaptıkları saadet köprüsüydü. Ayten Gençer hikâyesine başladı: İlham her gün Kurtuluş'taki evimizin önüne gelir, ıslık çalardı. Ben de bisikletimi çıkarır, İlham'la Mecidiyeköyü yolunda gezerdik. Bir gün birkaç kız ve erkek arkadaşla Mecidiyeköyünde bir kır kahvesine gittik. İlham akordeonunu, bir arkadaş da gramofon ile plâk getirmişti. Dansediyorduk. Dünyamızdan geçmiştik. Birden arkamda bir ses duydum: «Ayten bu ne hal!» diye... Annemin sesiydi bu. Dansı yarıda bı-

raktım. Annemin önüne düştüm. O gece temiz bir dayak yedim mi, yemedim mi hatırlamıyorum. Ama herhalde annem bir iki tokat atmış olacaktı.)

İlham anonsuna devam etti:

— Şimdi sizleri Karadeniz'in oynak dalgaları arasında bir Zonguldak gezisine dâvet ediyorum. Sevgilimle Zonguldak'a gidecektim, fakat kısmet olmadı. Bu yarıda kalmış geziyi birlikte tamamlıyalım.

(Misafirler bir Karadeniz havasının kıvrak melodilerine ayak uydurmuşlardı. Ayten Gençer'in hikâyesi bitmemişti: Ertesi gün annem ile babam başbaşa verdiler. Bu gizli müzakereden sonra da şu kararı açıkladılar: «Rahat durmadığın için, yaz tatilini Zonguldak'ta eniştenin yanında geçireceksin!» Ağladım, sızladım, para etmedi... Yol görünmüştü bana... Ancak, İlham'ı görmem, durumu ona anlatmam lâzımdı. O akşam İlham'ı bir muhallebi-

cide yakaladım. «Ben Zonguldak'a sürgün ediliyorum. Sen de ne yaparsan yap, bir yolunu bul, gel!..» dedim. Onun da Zonguldak'ta akrabaları vardı. «Evi kandırmağa çalışacağım» dedi. Eğer kandırabilirsem, bu gece evinizin önüne gelir, ıslık çalarım. Yarın sabah da rıhtımda buluşuruz.» O gece saat 23 e kadar ıslık sesi bekledim. Artık ümidimi kesmiştim. Saat tam 23 de İlham'ın ıslığını duydum. Dünyalar benim olmuştu sanki, öyle sevinmiştim ki... Beş dakika sonra kapı çalındı. Gelen postacıydı. Bir yıldırım telgrafı getirmişti. Telgraf, Zonguldak'taki eniştemden geliyordu. İstanbul'a hareket etmişlerdi, bizde misafir kalacaklardı. Böylece, Zonguldak gezisi suya düşmüştü. Ama bunu İlham'a nasıl haber verecektim. O gece hiç uyumadım. Ertesi sabah ayaklarımın ucuna basa basa evden kaçtım. Bir tramvaya atlayıp, rıhtıma gittim. İlham ortalıkta yoktu. Yoksa beni atlatmış mıydı? Vapur halat alıyordu artık!.. Birden vapurun merdiveninde İlham'ı gördüm. «İlham!..» diye bağırdım. Sesimi duymuştu. Merdivenleri ikişer ikişer inmeğe başladı. Tam bu sırada elindeki bavulu denize düşürdü. Meğer beni sabahın beşinden beri arıyormuş, çalmadığı kamara kapısı kalmamış.)

İlham Gençer mikrafonu düzeltti:

— İçinizde ilk öpüşün tadını hâlâ duyanlar vardır. Ama kimisi el öpmüştür, kimisi etek... Yanaktan öpenler, dudaktan öpenler de az değildir hani. Ben ise ilk buseyi bir alına kondurdum. Şimdi size «öpücüklü» bir şarkı sunuyoruz. Şarkıda öpüş yeri belli değil!.. Canınız nereyi çekerse...

(Ayten Gençer «öpücük» hikâyesini şöyle anlattı:

O yaz her hafta bir sinemaya gittik. Aşk filmlerini çok seviyorduk. Bu arada, Pangaltı'da bir sinemada öpücüğü bol bir film görmüştük. O güne kadar hiç öpülmemiştim. İlham'ların evinde oturuyorduk. Odada kimse yoktu. «İlham» dedim. «O film ne güzeldi değil mi?.. Erkek kızı ne içten öpüyordu..» İlham yanıma geldi. Gözümü kapadım. Ilık nefesini yüzümde duyuyordum. Heyecanlanmıştım. Alnımda bir dudak şapırtısı duydum. Dudağımdan öpüleceğimi bekliyordum. Oysa, İlham alnımdan öpmüştü. O anda hayalimde kurduğum aşk kulesinin yıkıldığını hissettim.)

Pistte danseden yüzbaşı ile eşi, İlham Gençer'in yanına yaklaştılar. Kulağına bir şeyler söylediler. İlham gülümsiyerek başını salladı:

— Muhterem misafirlerimiz, sayın yüzbaşımın bir isteği var. Bundan 3 yıl önce bir gece kulübünde «The man I love» şarkısını çalıyormuşum. Yüzbaşım da, genç, hayal dolu bir üsteğmen olarak kulüpteymiş. Bir masa ileride oturan genç bir kızı dansa kaldırmış. O gece durmadan dansetmişler, sonradan başları dönmüş olacak ki, evlenmişler. Şimdi iki yeni evli olarak pistteler. Benden de «The man I love» şarkısını çalmamı istediler. Arzusu başımın üstüne... Bu şarkının bizce de bir değeri var. Aile sırrıdır ama, söyliyeyim. Biz evde Ayten'le önce atışır, sonra bu şarkıyı söyler, af diler, barışırız. Barışma şarkısıdır bu!.. Evde Ayten'le tartışmış, yola dargın çıkmıştık. Şimdi Ayten Gençer bu şarkıyı okuyacak, barışacağız!...

Ayten mikrofona yaklaştı. «The man I love» şarkısına başladı:

«Some day he'll come along
The man I love
He'll be big and strong
The man I love
And when he comes my way
I'll do my best to make him stay»

Şarkı bitmişti. Ayten'le İlham gözgöze geldiler, gülümsediler. Buzlar erimişti. İlham saatine baktı:

— Gece yarısını üç saat geçmiş, dedi. Barışmamızın şerefine, son parçayı sunuyorum, «Ayten» tangosu... Bunu sevgilim Ayten için bestelemiştim.

(Pavyonun ışıkları birer birer söndü... Ayten Gençer hikâyesini şöyle bitirdi: İlham'ın doğru söylediğine inanabilsem. Bu tangoyu senin için yazdım, der ama... Flört ettiği kızların hepsinin adı Ayten'miş... Ben ise sekizinci Ayten'im... Şu Tangonun numarasını bir öğrenebilsem!)

İSTANBUL'UN RENKLİ TİPLERİ

HIZLI ALİ

«Bütün dünyanın jet uçaklariyle rekor kırdığı devirde, benim hâlâ 15 yıl önceki hızımı muhafaza etmem, gücüme gidiyor».

Bu sözü 28 yaşında genç bir hamal söylüyordu. Ali haftanın 6 günü Ayazpaşa ile Hal arasında mekik dokur. Pazar günleri ise Yeşilköy hava alanına gider; alan trafik memurlarının işaretlerini inceler. «Dünyanın en hızlı vasıtası uçak, en hızlı adamı ise benim» der. Bu sözünü doğrulamak için, Hal'den Ayazpaşa'ya sırtında 40 - 50 kilo yükle 40 dakikada gider. Yavaş yürümesini bilmez. Daima koşar adım yürür. Elinden bir ping-pong raketini eksik etmez. Sağa sola saparken trafik memurlarına, bu raketle işaret verir. «Havada uçmak kolay!... İş karada hızlı gitmekte» der. Göğsü rozetlerle doludur. Kanadı rozetleri ona pilotlar hediye etmiştir. «Kanad rozeti takmazsam yolda yızlı yürüyemem» diyor.

Hayat hergün yeniden

YAZAN: BESSIE BREUER — ÇEVİREN: AYKUT GÖRKEY 6

PIKABA plâk koyarak biraz da müzik dinledikten sonra, diğerlerine benziyen yeni bir günün daha başlamakta olduğunu düşündü. Arkadaşlarına, meselâ Alma ile Eloise'a telefon edebilirdi. Onlara sürpriz yapmak istiyordu. İkisi de iyi kızlardı. Avrupa'ya hareketinden önce şerefine bir toplantı tertiplemişler, hava meydanına kadar gelmişlerdi.

Birden başucundaki telefon çalmıya başladı. Döndüğünden hemen haberdar olan kimdi acaba?

— Alo, derken birisinin numarayı şaşırmış olacağını, veya yanlış numara çevirdiğini düşünüyordu. Halbuki telefon eden Sam Kaspary idi.

— Öğleden sonra bize gelebilir misiniz?... diye soruyordu. Misafirlerimiz olacak. Bazı eski dostlar. Sizi de aramızda görmekten karım memnun olacaktır.

Joan heyecanlandı. Yoksa Sam Kaspary film mevzuunda tamamen ciddi şeyler mi düşünmüştü? Bahsettiği eski dostlar iş arkadaşları olamaz mıydı?

Adam:

— Otomobiliniz var değil mi?... diye sordu.

— Var, ama bir arkadaşıma bırakmıştım.

— Şu halde arabamı göndereyim.

— Teşekkür ederim, bir taksiye de binsem olur. Zaten hangi saatte gelebileceğimi bilmiyorum. Siz hiç rahatsız olmayın.

Genç kadın telefonu kapattıktan sonra bir müddet düşündü. Sam Kaspary'nin daha ertesi sabah kendisini araması herhalde sebepsiz olamazdı.

Bu acele davetin mahiyetini bir an önce öğrenebilmek için Joan prodüktörün evine erkence gitti. Buna rağmen, daha dışarıdan, birbirine karışan sesler ve gülüşmeler duydu. İçerisi çok kalabalık olmalıydı. Joan'u kapıda bir uşak karşıladı. Arkasından da, mütebessim bir çehre ile Sam göründü. Ellerini genç kadına doğru uzatarak:

— Hoş geldiniz, hoş geldiniz... diye mırıldandı. Geç kalacaksınız diye korkuyordum.

Birlikte içeriye girdiler. Sam, büyük bir salonun nihayetindeki bara kadar giderek gözden kayboldu. Joan salonun muhtelif köşelerinde küçük gruplar teşkil eden kadınlı erkekli kalabalığa baktı, tanıdık bir sima aradı. O sırada Sam Kaspary, yanında Joan'un daha ilk görüşte hoşuna giden kibar çehreli kumral bir kadın olduğu halde dönmüştü. Prodüktör kadını «Eşim» diye tanıştırdı.

Joan:

— Çok güzel bir eviniz var... dedi.

— Sizi gezdirmemi ister miydiniz?

— Fakat misafirler yalnız kalacak...

Kadın hemen:

— Memnun olurum, diyerek onun sözünü kesti. Kocam sizinle tanışmış olduğuna o kadar sevinmiş ki, söyliye söyliye bitiremiyor. Ben de sizin hayranlarınızdan biriyim Joan. Burası yatak odam...

Evin muhtelif odalarını birlikte gezdikten sonra büyük salona döndüler. Bayan Kaspary yeni misafirleri karşılamak üzere gidince Joan yeniden yalnız kaldı. Salonda, şık giyinmiş birbirinden güzel genç kızlar ve kadınlar vardı. Bir tanesi Joan'a samimî bir şekilde gülümsiyerek yanına sokuldu. Sorduğu suale cevaben Joan:

— Ben sadece bir davetliyim, artist değilim... diyerek yalan söyledi.

O sırada Joan'un yanından âdeta sürtünerek birkaç kişi geçmişti. Geçenlerden biri, iki adım daha atıp geriye dönünce Joan karşısında Federico Valla'yı buldu. Federico, Joan'un Roma'da iken tanıdığı genç bir İtalyan rejisörü idi. Yanında Renato'nun arkadaşlarından Giorgio Albani vardı.

Joan kendine hâkim olamıyarak:

— Federico!... diye bağırdı.

— Joan!

Hemen birbirlerine doğru yürüyüp kucaklaştılar. Sonra Joan kendini Albani'nin kollarında buldu. Bu sonuncunun kim olduğunu iyi bilmiyordu, fakat Renato'nun partilerinde birkaç defa karşılaşmışlardı.

Buluşmalarındaki heyecanı gören, onların senelerden beri görüşmemiş olduklarını zannederdi.

Sam Kaspary yanlarına geldiği vakit Joan'a:

— Ben size söylemedim mi, dedi, burada kendinize arkadaşlar bulursunuz diye...

Joan neşeli bir tebessümle:

— Hem de çok iyi arkadaşlar, dedi.

Bu iki İtalyan erkeğine bakarken, kendisinin de onlardan biri olduğunu düşünüyordu. Sanki bir Amerikalı değil de, Hollywood'a yerleşmiş bir İtalyan gibiydi.

Federico:

— Ne zaman geldin?... diye sordu.

— Dün.

— Albani ile ben on gündür buradayız.

Joan tekrar, ben de onlardan biriyim, diye düşündü. Roma'da geçirdiği günler ve bilhassa Renato'ya karşı duyduğu derin aşk İtalyanlara karşı büyük bir sempati duymasına yol açmıştı. Federico ile Albani kendisiyle İtalyanca konuşuyorlar, Joan kelimelerin hepsini anlamasa bile çoğunu söküyor, aynı dilde cevap verebiliyordu.

Joan'un bu iki yabancı ile İtalyanca konuşması, etrafta hemen alâka uyandırmıştı. Adamların, Avrupa sinema âleminde mühim iki şahsiyet oldukları intibaı uyanıyordu. Meşhur bir kadın gazeteci, daha evvel hiçbir samimiyet göstermemiş olduğu halde hemen Joan'a sokuldu:

— Eskiden beri sizin hayranlarınız arasındayım şekerim, dedi. Güzel Roma'dan daha yeni döndünüz değil mi?

Joan «Evet» diyerek arkadaşlarına dönmeye hazırlandı.

— Onları bana tanıştırır mısınız?

Joan, Federico'nun omuzuna dokunarak:

— Tabiî, dedi. Federico, işte Sandra Bostowick, meşhur gazeteci.

— Öyle mi? Memnun oldum.

Adamın sesi samimî fakat ilgisizdi.

— Joan'un arkadaşı mısınız? Doğrusu harikulâde bir kadındır!

Federico'nun akşam için bazı tasavvurları vardı. Joan'un koluna girerek:

— Sen de bizimle gelir misin? diye sordu. Roma hâtıralarını yadederiz.

Akşam «Coconut Grove» da buluştular. Federico, buranın tropikal muhit taklidindeki mükemmelliğine hayran olmuştu. «Ne kadar sevimli bir yer» diyordu.

Sonra bir ara Hollywood'a gelişlerinin sebebini izah etti. Bir film çevirmek üzere anlaşma yapmış bulunuyordu. Joan'dan, bir Hollywood yıldızı olduğu için bu konuda bazı malûmat aldı.

O akşam geç vakitlere kadar bol bol şarap içtiler. Joan da içiyor, içtikçe neşeleniyordu. Meşhur gazeteci Sandra Bostowick ve diğer bazı dedikodu muharrirleri, Joan ile arkadaşlarını âdeta göz hapsine almışlar, bütün hareketlerini takibediyorlardı. Muhakkak ki, sütunlarında Joan Trask'ın şöhretli bir İtalyan rejisörü ile pek sıkı fıkı olduğunu yazacaklardı.

Joan ile iki İtalyan'ın arkadaşlıkları günlerce devam etti. Federico ve Giorgio her gün kendisini davet ediyorlar, Hollywood'daki işlerinde yardımını istiyorlardı.

Federico çevireceği filmde Joan'un da rol almasını arzu etmekteydi. Günün birinde âni olarak Meksika'ya hareket etmeleri icap ettiği zaman Joan'u da çağırdılar. Genç kadın, fazla ısrar karşısında razı olacak kadar seviyordu onları. Fakat her şeyden evvel kendi hayatını yaşamak, kendi işlerini yoluna koymak mecburiyetindeydi. Zaten günlerden beri gerek ahbaplarını, gerekse iş münasebetlerini çok ihmal etmiş, bütün vaktini bu iki İtalyan ile geçirmişti.

Federico, Valla ve Giorgio Albani gittikten sonra, Joan bir randevu almak üzere yazıhanesinde Alfred Goodman'ı aradı.

Alfred kendisini büyük bir memnuniyetle karşılamış:

— Hele şükür beni aramak aklına geldi, demişti. Şu meşhur İtalyan ahbaplarınla neler yaptınız bakalım?

Joan, bu sualdeki istihzayı sezerek hafifçe kızardı:

— Fakat biliyorsun, Federico büyük bir rejisördür.

Alfred aynı alaycı ifade ile kafasını salladı:

— Bilirim öyledir. Ama çevireceği filmle hiçbir neticeye erişemiyeceğini de senin bilmeni isterdim.

— Neden böyle söylüyorsun? Stüdyo onu Roma'dan buraya kadar getirttiğine göre elbet ciddî bir mesele olmalı.

başlar

Alfred konuya son vermek ister gibi:

— İş iştir şekerim, dedi. Onu bırak da biraz senden bahsedelim. Bunun için geldin değil mi?

Joan:

— Sam Kaspary bana bir senaryo verdi... dedi.

— Kaspary mi? O da beş para etmez yavrucuğum. Asırlar geçse eli, yüzü düzgün bir film çıkaracağını zannetmem.

— Olabilir. Bu sefer evlerinden kaçan genç kızlara ait bir film yapmak niyetinde. Bana biraz bahsetti.

— Yoksa evinden kaçan bir kız rolü mü teklif etti sana? Vallahi sonun olur bu, Joan...

Alfred böyle söyledikten sonra güldü:

— Senin için yatırdığım sermayeyi tüketmeye hakkın yok, diye ilâve etti.

— Peki, şu halde ne yapacağım?

— John Wayne ile beraber bir kovboy filmi.

John Wayne'in ismini duyunca Joan oturduğu yerden âdeta fırladı. Alfred:

— Bunu temin edinceye kadar göbeğim çatladı, dedi. Fakat itiraf etmeliyim ki senin Roma seyahatin ve burada iki İtalyanla samimî dostluğun bir hayli işe yaradı.

Joan duymamış gibiydi.

— Mükemmel bir şey bu, diyordu. John Wayne ile çalışmak çok hoşuma gidecek.

Bir an düşündü:

— Peki Renato'nun filmi ne olacak? dedi.

Sonra omuz silkerek:

— Zaten bir haber yok ki... diye mırıldandı.

— Olmaz olur mu hiç. Seni Roma'ya çağırıyor.

Joan içinde garip bir ürperti hissetti. Alfred gülerek:

— Federico da kendisiyle bir film yapmanı istiyor... diye ilâve etti.

— Kafanda neler tasırlıyorsun gene?

— Hiçbir şey. Yalnız cevap ver, imkânlardan istifade etmek mi istersin yoksa bir kenarda ihtiyarlayıp unutulmak mı?

Joan ses çıkarmayınca Alfred:

— O halde bana bırak, bildiğimi yapayım... dedi.

Joan kalkıp gitmeye hazırlanırken Alfred için Roma'dan almış olduğu iki kravatı hatırladı. Çantasından çıkarıp uzattı. Alfred kravatlara uzanırken âdeta şaşırmış, heyecanlanmıştı.

— Ne kadar naziksin... diye kekeledi.

Joan utanmıştı. Kendisine üç dolâra bile mal olmıyan iki kravat için adam büyük memnuniyet gösteriyordu.

— Mühim şeyler değil, dedi, arada bir kullanırsın diye düşündüm.

Alfred onu asansöre kadar geçirdi.

— İnanır mısın diyordu, şimdiye kadar kimse bana hediye vermeyi akıl etmemişti.

Genç kadın asansöre binerken de omuzunu dostça okşıyarak:

— İş mevzuunda bana itimad et Jo, dedi.

Joan dışarıya çıkınca güneşli kaldırımda bir müddet hareketsiz kaldı. Bu kadar şanslı olmam imkânsız diye düşünüyordu. John Wayne gibi bir şöhretle çevireceği film için haftada iki bin dolâr alacaktı. Tam iki bin dolâr...

Birden aklına arkadaşlarını aramak geldi. Alma bu saatte bürosunda olmalıydı. Beverly Wilshire Hotel'deki telefon kabinelerinden birine girdi. Santral memuru Alma'yı bağladığı zaman, arkadaşı büyük bir sevinçle Joan'a hemen büroya gelmesini söyledi.

Alma film hikâyeleri yazıyordu. Oldukça şöhret sahibiydi. Joan onun stüdyodaki bürosuna girdiği vakit genç kadın telefonda konuşuyordu. Söz arasında Joan'a:

— Gel şekerim, dedi, otur. Kusura bakma, işim başımdan aşkın.

Konuşması bitince Joan'u öptü.

— Sana ihtiyacım var, dedi. Roma'nın yakınlarında yeni hikâyeme zemin teşkil edebilecek bir yer biliyor musun? Öyle bir yer olacak ki, kahramanım deniz kenarına yakın evinin balkonuna her çıkışında Akdeniz'i görecek.

Joan:

— Napoli, diye mırıldandı.

Alma başını sallıyarak:

— Olmaz, dedi, bilinen yer.

— Amalfi?

— Orayı da geç.

— Şu halde Sorrento.

Alma bu sefer:

— Acaba İspanya'yı mı tercih etsem? diye söylendi. Orada bir yer biliyor musun?

Joan?

— Hayır, dedi. Yalnız Roma'da bulundum. İspanya hakkında bilgim yok ama, Portekiz'de denize yakın balkonlu evleri olan balıkçı köyleri bulunduğunu duymuştum.

Alma dalgın nazarlarla Joan'a baktı. Sonra:

— En iyisi Roma'ya kadar gideyim, diye söylendi. Orada bana istediğim yeri bulmam için yardım ederler. Hem de bir seyahat yapmış olurum.

Bunları söylerken bir yandan da sekreterini çağırıp:

— Hemen seyahat acentası ile temasa geç... diye talimat verdi.

Biraz sonra stüdyonun lokantasına inmişlerdi. İçerisi kalabalıktı. Joan tanıdığı bir kaç simayı başıyla selâmladı. Oturdukları esnada, Roma'da iken tanıdığı bir prodüktörün bulundukları masaya doğru yaklaştığını gördü. Adam ikisinin de elini sıktı, fazla durmadan gitti. Mağrur bir hali vardı.

Alma:

— Oscar mükâfatı aldı diye kendini beğeniyor, dedi. Halbuki filmin hikâyesini yazan benim. Neyse mühim değil, aldırma. Roma'da bana yardım edebilecek kimseler tanırsın herhalde, adres versene.

Joan'un aklına hemen Renato geldi. Ona derhal bir telgraf çekebilirdi. Renato hiç şüphesiz Alma gibi kabiliyetli ve güzel bir senaryo hikâyecisi ile tanışmaktan hoşlanacaktı. Alma da Renato'dan hoşlanırdı muhakkak. Belki metresi olmayı da kabul ederdi.

Joan'un çehresinden buruk bir tebessüm geçti.

— Seni prodüktörüm Renato Bardi'ye göndereyim, dedi. Elinden geleni esirgemez! *(Devamı gelecek sayıda)*

GÖNÜL POSTASI

Okuyucularımızdan bize, büyük itimat göstererek hususi hallerini açan, aile geçimsizliklerini tasvir eden ve halledemedikleri mevzularda bizden akıl soran, yardım istiyen mektuplar gelmektedir. «HAYAT Mecmuası», bundan böyle bu türlü mektuplara «GÖNÜL POSTASI» başlığı altında cevap verecektir. Şikâyetlerinizi ve dertlerinizi Hayat Mecmuası'na bildirirken mektubun üzerine «Gönül Postası» ibaresini yazmayı unutmayınız.

Bursa'dan L. yazıyor:

«Bir seneden beri bir kızla sevişmekteyim. Onun da beni sevdiğini biliyorum. Fakat aşkımız son zamanlarda yaptığımız münakaşalar yüzünden zayıflamaktadır. Bir taraftan da beni çok sevdiğini, bensiz yapamıyacağını, onu mesut edecek yegâne erkek ben olduğumu söylüyor. Ona inanıyor, fakat yaptıklarına bir mâna veremiyorum. Sizden ricam: Aşkımızın eski sakin haline dönmesi için ne yapmalıyım?»

Bu kızla evlenmelisiniz! Evlenme geciktikçe sevgilinizin âsabının bozulduğunu tahmin ediyoruz ki, kızcağız haklıdır. Uzatmayın bu işi!

—

İstanbul'dan K. P. yazıyor:

«Mesut bir yuva kurmak niyetiyle sevdiğim bir kızla evlendim. Evlenmeden evvel konuştuğumuz günlerde sözümü dinler, bana itimat ederdi. Fakat şimdi ne sözümü dinliyor, ne de itimat ediyor. Kendi bildiğine gitmek istiyor. Ben de biraz kıskancımdır. Yolda yürürken sağa sola bakması beni üzüyor. Yapma diyorum, dinlemiyor. Nasihat ediyorum. Faydasız. Hep aynı hamam, aynı tas. Bu gidişle galiba ayrılacağız. Siz ne dersiniz?»

Siz biraz değil çok kıskançsınız. Karınızın yolda giderken sağa sola bakmasından ne çıkar? Siz yolda sağa sola bakmadan mı gidiyorsunuz? Mektubunuzda karınızın bir fenalığını gördüğünüze dair bir işaret aradık, bulamadık. Siz makul olursanız herhalde karınız da sizin dediklerinizi dinliyecektir.

—

Ankara'dan B. İ. yazıyor:

«Eski sınıf arkadaşım olan bir kızı seviyorum. Her karşılaştığımız yerde bana selâm veriyor. Fakat ben bir türlü yanına gidip konuşamıyorum. Zira buna alışık değilim. Onun beni sevdiğine eminim. Bunu hareketleriyle isbat ediyor. Bana bir yol gösterin. Ne yapayım?»

O kızın sizi sevdiğini nereden çıkarıyorsunuz? Eski sınıf arkadaşı olduğunuz için size her karşılaştığı yerde selâm vermesi pek tabiidir. Yalnız bize garip gelen, eski sınıf arkadaşınız olduğu halde yanına gidip konuşamayışınızdır. Selâm verdikten sonra «Nasılsın? İyi misin?» diye bir sorun bakalım. Belki de «İyiyim! Teşekkür ederim» deyip yoluna devam edecektir. Hayaliniz çok fazla işliyor gibi geliyor bize!

Zonguldak'tan R. yazıyor:

«Gönül Postası'na gelen mektupları okuyorum. Kimse benim soracağım suale yakın bir sual sormadı. Size şunu soracağım: Bir zamanlar âşık oldum. Ama kızla geçinemedim, ayrıldık, ondan sonra kızlara bakmak istemiyorum. İçimde bir korku var. Bu hali giderebilmem için ne yapmalıyım?»

O zamandan beri daha geçimli bir insan haline gelip gelmediğinizi bir yoklayınız. Eğer yeniden geçimsizlik yapmıyacağınıza kani olursanız korkmadan etrafınızdaki hanımlara bakmıya başlıyabilirsiniz.

—

Ankaradan Bayan İ. yazıyor:

«Bundan iki ay önce bir gençle tanışmıştım. Aradan bir hayli zaman geçtikten sonra beni sevdiğini söyledi. Ondan sonraki buluşmamızda bir münakaşaya tutuştuk; bana karşı hiçbir sevgisi olmadığını söyledi. Barıştıktan sonra delice sevdiğini söyledi. Bir deneme daha yapmak istiyorum. Ne şekilde yapayım?»

Yeniden bir münakaşaya tutuşun bakalım. Bu sefer ne söyliyecek? Kararınızı ona göre verirsiniz.

—

Bayan A. B. yazıyor:

«Bir sene evvel bir toplantıda tanıştık. Aramızda hiçbir şey geçmedi. O bir mektubunda beni sevdiğini söyledi. Ben bir şey söylemedim. Verdiği randevuya da gitmedim. Randevuya gitmeyişime kızdı. Aylarca dargın durduk. Tekrar randevu verdi. «Ailemden müsaade al, razı olurlarsa gelirim» dedim. Hakkımda ne düşündüğünü anlıyamıyorum. Siz ne dersiniz?»

Biz de anlamıyoruz, fakat siz gayet doğru hareket etmişsiniz. Eğer sizin hakkınızda ciddî bir düşüncesi varsa evinize gelip anneniz, babanızla güzel güzel görüşebilir. Bundan daha doğru bir yol olabilir mi?

—

Bursa'dan mektup yazan bayana:

Size cevap vermekte biraz geciktik. Kusura bakmayınız. Ciddî olduğuna kanaat getirdiğiniz bir tâlip çıkarsa ona tüberküloz geçirdiğinizi söyliyebilirsiniz. Bunu söylemenizde hiçbir mahzur yoktur. Eğer doktorlar sizin evlenmenize müsaade ediyorlarsa hastalığınız tamamen geçmiş demektir. Zamanımızda tüberküloz tamamen tedavi edilebilen bir hastalık haline gelmiş bulunuyor. Tâlibiniz bunu tahkik edebilir.

Sinyor Antonio

Bir düğün

Geçenlerde Hilton'da yapılan Selâhattin Bayazıd ve Ayşe Erkoğlu'nun düğünleri şehrimizin tanınmış hanımlarının en seçkin kıyafetlerle bir araya gelmelerine sebep oldu. HAYAT bu vesileden istifade ederek hâlen giyilmekte olan kokteyl elbiselerini okuyucularına sunmak istemiştir. Gördüğünüz resimler bu teşebbüsümüzün neticesi olup davetli hanımların nazik müsaadeleriyle çekilmiş ve neşredilmiştir. (Yukarıdaki fotoğrafta gelin ve güvey ailesi görülüyor: Soldan sağa, Hayriye Bayazıd, Mehmet Bayazıd, Selâhattin Bayazıd, Ayşe Bayazıd, Sedat Erkoğlu ve Münevver Erkoğlu).

FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

TÜLİN KAÇKAR ördek başı yeşil renkte taftadan yapılmış, kısa takma kollu bir elbise giymişti. Yandan başlıyan pliler elbisenin ön ortasına kadar devam etmektedir. Elbisenin geniş sentürü ile şık ayakkabı aynı kumaştan yapılmıştır.

ELİ AGONIDIS siyah ipekliden yapılmış şalvar modeli bir kokteyl kıyafetiyle gelmişti. Üzerindeki gece mantosu beş saten düşestendi. **REYHAN EREZ** beyaz ve koyu pembe kadife ile emprime edilmiş pembe organzadan şalvar modeli bir elbise giyiyordu. **MERAL EREZ** ise gri brokardan bir kokteyl kıyafeti ile gelmişti. Önden açılan yırtmacın sol dikişe olan yakınlığı modele yenilik veriyordu.

TÜLİN SEZGİN bele oturmamış bir genç kız robu giyiyordu. Yaka göğsün ortasında aynı kumaştan bir nö ile süslendirilmişti. Çanta siyah, eldiven beyaz renkte kumaştan yapılmıştı. **TEZEL SEZGİN** siyah kadifeden sade bir elbise giymişti. Yeşil doreli boncuk kolyesi elbiseye güzel bir hava veriyordu. **AYŞE KAPANCI** açık mavi brokardan bir kokteyl kıyafeti ile gelmişti. Omuzunda kahverengi vizon etolü vardı. **OYA KAYNAK** yeşil renkte organzadan düz iplik kesilmiş bir elbise giyiyordu. **MADAM LANIUS** ise siyah saten düşes ile süslenmiş siyah yünlü bir elbiseyle idi.

PERİHAN KALECİ gri füme naylon organza üzerine yeşil, açık sarı renkler emprime edilmiş şık bir kokteyl kıyafeti giyiyordu. Kollar truvakar japone, beden dekolte. Elbise üzerindeki gri blö vizondan yapılmış etolle çok şık duruyordu.

FİLİZ GÖKER açık mavi Fransız brokarından yapılmış trapez modeli bir tuvalet giyiyordu. Göğüs ortasında kendi kumaşından yapılmış bir nö, elbiseye özellik veriyordu. Etolü kahverengi vizondan olan modelde saten düşesten yapılmış zarif ayakkabılar giyilmişti.

GÜNVAR BEREKET beyaz naylon organza üzerine çiçekler emprime edilmiş bir tuvalet giyiyordu. İki omuz başından arkaya inen pano, uzun boyunu hiç kesmiyordu. Davetliler arasında çok alâka çeken güzel ve zarif giyinmiş hanımlardan biri de muhakkak o idi.

HANDAN AKSU da Fransız brokarından yapılmış bir kokteyl elbisesi giyiyordu. Model, mavi - mor tonlarla hazırlanmıştı. Üzerine aldığı blö vizon etolü, tülgrekten daha ince bir tüy hafifliğindeki duvağı ve son derece şık duran şapka garnitürü ile bütün davetlilerin dikkatini celbediyordu.

ve davetlileri...

DENİZ TANCA pembe naylon organzadan yapılmış sade fakat zarif bir genç kız tuvaleti giyiyordu. **GÜL SAROL**'un düz taftadan tuvaleti ise kendisine son derece yakışmıştı ve büyük bir alâka çekiyordu. Model göğüs ortasından eteğin ön ortasına kadar bir bant ile süslenmişti. Her ikisini de salondaki bütün gözler büyük hayranlıkla seyretmekten kendilerini alamadılar.

1 **NUR KIRCAN** emprime taftadan yapılmış tuvaleti ve kahverengi vizon etolü ile şıktı.

2 **SOLMAZ İNSEL** nar çiçeği renginde naylon organzadan ince britelli tuvalet giymişti.

3 **ALİYE ALA** siyah tafta üzerine kadife puvanlı kokteyl kıyafeti içinde çok cazipti.

Hayat 20 şubattan itibaren 1959 ilkbahar ve yaz modellerini sunacaktır. Paris modaevlerinden aldığımız bu modeller bu konuda alınmış olan neşir yasağı dolayısiyle daha evvel verilememektedir.

PRATİK TAVSİYELER 26. SAHİFEDEDİR.

OKUYUCU MEKTUPLARI

İstanbul'dan Bay Ertan İlter'e:

3 numaralı nüshamızda orta sahifelerde tablosu intişar eden ressamın ismi Peter Paul Rubens'tir ve kendisi Flaman'dır. Yalnız Fransızlar bu Peter ismini Pierre olarak yazar ve telâffuz ederler. Meşhur bir ressamın isminin memleketindeki söylenişi ve yazılışı ile tanıtılmasının gayet yerinde bir hareket olduğunu zannediyoruz.

■

Niğde'den Bayan Özden'e:

Bazı insanlar şarkı söyliyemez, seslerini ayarlıyamazlar. Piyano gibi sabit sesli sazlarla ıskala yaparken sesinizi buna uydurmağa gayret etmekle muvaffak olabileceğinizi sanırız. Fakat bu, sesten anlıyan birinin nezareti altında olabilir. Diğer suallerinız için bir hekime müracaat etmenizi tasviye edeceğiz.

Ankara'dan Bay Arif Çuhadar'a:

Hayat mecmuasında şiir neşretmiyoruz. İleride bu gibi yazılara yer vermek imkânını bulursak siz de şiirlerinizi gönderirsiniz. Şiirleriniz güzeldi. Yalnız fazla kederli bir havanız var. Siz de gençsiniz, hayata neşeli gözlerle bakmalısınız.

■

Diyarbakır'ı soran okuyucumuza:

Birçok okuyucumuz sizin gibi, mektubuna bir imza atmakla yetiniyorlar. Şehir adının ve okunaklı ismin yazılmasını çok rica ederiz. Diyarbakır'ın eski adı Âmida'dır. Daha sonra oraya yerleşen bir kabilenin adı yüzünden Diyar-ı Bekir adını almış ve 1938 de bu isim Diyarbakır şeklinde değiştirilmiştir. Şehrin etrafını kuşatan duvar ve kaleler zaman zaman tamir edilmiş ve şehir büyüdükçe genişlemiştir. Şehir Müslümanların eline 640 tarihinde geçti ve 1515 te Yavuz zamanında Osmanlı topraklarına katıldı. Şehrin duvarları ilk defa Bizans İmparatoru Constantius tarafından yaptırılmıştır. Şehir, Roma'lıların İran'lılara karşı bir sınır kalesi idi.

Muş'tan Ahmet Demirkaya'ya:

Hayat mücadelenize dair yazınız şahsidir. Bütün okuyucularımızı ilgilendirmiyeceği için neşredemiyoruz. Hemen herkesin böyle bir hayat mücadelesi vardır.

■

Eşme Ortaokulu'ndan Bay Kaya'ya:

Mete'nin Oğuzhan olması ihtimali bu iki şahsiyet üzerindeki rivayetlerin biribirine çok benzemesidir. Bunlara dair vesikalar bulunabilirse hakikat ortaya çıkar.

■

Samsun'dan H. Y.'ye:

Dünya güneşin etrafında 365 gün, 6 saatte döner. Bunu 12 ye bölerek bu bölümlere ay demişler. Eğer her ay 30 gün olsaydı 360 gün ederdi. Bunun için bir kısmını otuz bir gün yapmışlar ve şubat ayı dört senede bir 29 olmak üzere 28 günlük kısa bir ay olmuştur. Bütün dişilerin erkek veya dişi doğurmalarının sebebi bünyede mevcut bu nüvelerin zaman zaman veya daima birinin diğerine galebesinden ileri gelmektedir.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

İLYADA — Homer'in meşhur eseri. Çeviren: Dr. Arın Engin. 380 sahife, 600 krş. Türk Kültür Yayınları - P. K. 800. Galata. İstanbul.

ŞEYTAN ARABASI — Şiirler. Mehmet Barış Karcı. 8 yaşında bir çocuğun 5,5 - 6,5 yaşlarında iken söylediği şiirler. Bu küçük şair, kitabı ayrıca resimlemiştir. 62 sahife 250 kr. Karınca yayınları İstanbul

NASREDDİN HODJA ET SES HISTOIRES TURQUES — Fransanın eski Ankara büyük elçisi Jean - Paul Garmier pek sevdiği Nasreddin Hoca hikâyelerini Fransızcaya tercüme ederek yukardaki isimle Paris'te kitap halinde bastırmıştır. Basan: Julliard müessesesi. 185 sahife 600 Fr. Bu kitap Beyoğlu'nda Haşet Kitabevi'nde bulunur.

MAYDANOZUN MUHAFAZASI

Maydanozu ateşe mukavim bir kab içinde gaz sobasında kuruttuktan sonra ufalayınız, oğzı kapalı bir kavanoz içinde muhafaza ediniz...

YUVANIZ İÇİN
Pratik Tavsiyeler

Yemek takımlarınızın durduğu büfe...

Şayet şeffaf camla kaplı ise içine gelişigüzel konan yemek takımları göze hoş görünmiyecektir.

Bu itibarla camın iç kısmını ya tülle veya motifli bir kumaşla kaplayınız.

Yıldızınız diyor ki...

(6 ŞUBAT'TAN 12 ŞUBAT'A KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Şahsi düşüncelerinizi başkalarını da enterese ediyor. Bu itibarla çevrenize ehemmiyet vermelisiniz. Hafta sonunda iş hayatınız hayli karışık ve yüklü bir programa girecek. Sıhhi durumunuz oldukça normaldir.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Tesadüflere ehemmiyet verir olduğunuz. İş arkadaşlarınız size yardım edebilirler. His hayatınız hareketli günlerde. Alâkalı olduğunuz işleri ikinci plâna atmayınız. Sıhhi durumunuzda bir değişiklik görülmüyor.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Düşüncelerinizin sizi yanıltabileceğini unutmayınız. Ölçülü hareket etmeniz daima lüzumludur. Manevi hayatınızdaki boşluk bir ihtimalle birdenbire doldurabilir. İşinizle alâkalı küçük bir seyahat yapabilirsiniz.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Yakınlarınız, bir mesele üzerinde dikkatinizi çekebilir. Buna ehemmiyet vermelisiniz. İş hayatınız gittikçe daha da hareketlenecek. Çalışmalarınızı artık bir düzene koyunuz. Maddi bakımdan hesaplı olmalısınız.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

His hayatınız her zamankinden daha formunda görülüyor. Yalnız her an dikkatli olmalısınız, zira mevsim bunu icabettiriyor. Hafta sonunda bir toplantıya çağırılabilirsiniz. Maddi durumunuzda bir düzelme olacak.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Teşebbüsleriniz netice verecek. İşlerinizi ihmal etmeyiniz. Yakın bir gelecekte daha yüksek bir mevkie çıkma ihtimali var. İş hayatınız daha çok çalışmanızı icabettiriyor. Sıhhatiniz için endişelenmeniz yersiz.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Zaman zaman tecrübelerinizden istifade etmelisiniz. İş hayatınız istenilen randımanı veriyor denilemez. Kendinize güzel ve programlı bir hayat temin etmek istiyorsanız daha müspet işlerle meşgul olmalısınız.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Son günlerde bazı meşguliyetler sizi lüzumsuz yere işgal etmeye başladı. Hakikatte siz muntazam ve çalışkan bir insansınız. Sıhhi durumunuzda bir değişiklik olabilir. Malik olduğunuz şeylerden istifade etmeyi bilin.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Yakın zamana kadar hep üzerinde durduğunuz şey bir anda ikinci plâna düşüverecek. Çünkü yeni bir meşgale ile karşı karşıyasınız. Hakkınızda söylenenler bir dostunuzu şaşırtmış. Yeni bir arkadaş edineceksiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

İşleriniz yolunda görülüyor. Bunun böyle gitmesini temin etmek elinizdedir. Yapmak istediğiniz şeyleri yakınlarınıza danışırsanız daha rahat hareket etmek imkânını bulacaksınız. Hisleriniz ön plâna geçebilir...

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Yakın zamana kadar alâkadar olmadığınız kimseyle münasebetlerinis birdenbire sıklaşabilir. Bu belki de iş hayatınızla ilgilidir. Yalnız günlük çalışmalarınız üzerinde durmalısınız. Sıhhatiniz normal sayılır.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Hakkınızda yapılan söylentiler sizi zerrece alâkalandırmasın. Bugünlerde üstlerinizden bir takdir alabilirsiniz. His hayatınız tamamiyle bir karışıklık içinde, düzelmesini beklemelisiniz. Sıhhatiniz normaldir.

3 MAYIS 1959 ÇEKİLİŞİNDE

5
APARTMAN
DAİRESİ

HER 100 LİRAYA
AYRI BİR KUR'A NUMARASI

ve

200.000

liralık çeşitli para ikramiyeleri

YAPI ve KREDİ BANKASI

SON PARA
YATIRMA GÜNÜ
21 ŞUBAT

1959 SENESİNDE: **3 milyon** LİRA TUTARINDA

40 APARTMAN DAİRESİ
ve 1.5 MİLYON LİRALIK
ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ

İki sigorta
poliçesi
iki ikiz gibi
benzeşir.

İmzada
sevdiğiniz
sigortacıyı
arayınız

DOĞAN
SİGORTA

Başlıbaşına bir tari

Köprü

Köprünün son Kadıköy iskelesi, dahil önceki iki iskele gibi bütün hâtıralarıyla tarihe karıştı. Üç nesilden izler taşıyan bu üç Kadıköy iskelesinin tarihçelerini bir Kadıköylü'nün ağzından sunacak, eski bir albümden alınan yaşlı hatıralarınızı sözeliyeceğiz.

İLK VE İKİNCİ — Mehmet Raif'in «Mirat-ı İstanbul» adlı kitabında söz ettiği ilk Kadıköy iskelesinin görünüşü (yukarıda). Aşağıda ise 2. ve 3. Karaköy iskeleleri yanyana görülüyor. 15 teşrinievvel 1936 sabahı, ahşap iskele Galata Rıhtımına çekilmiş, yeni iskele yerine bağlanmıştı.

İSKELE HAVASI — İkinci iskelenin insanları da 1920 modasına uygun elbiseleri ile, son yılların Kadıköy yolcuları gibi telâşlı ve sabırsızdılar.

ORTA yaşlı adam Köprü'nün Ziraat Bankası'na bakan başına gelince durakladı. Gönlünde bir boşluk hissetmişti. Köprü'nün saatiyle, kitapçılariyle, insanlariyle meşhur Kadıköy iskelesinin yerinde yosun kokan rüzgârlar alabildiğine esiyordu. Orta yaşlı adam Ada İskelesine doğru ilerledi, gişenin önünde duran bir Denizcilik Bankası memuruna: «Kadıköy vapurları nereden kalkıyor?...» diye sordu. Memur: «Tabelâyı görmediniz mi?... Baksanıza, Kadıköy vapur iskelesi yazısına...» dedi. Orta yaşlı adam memurun işaret ettiği yere baktı: «5/Kadıköy Vapur İskelesi» yazısını okudu. Oysa, tarihi yarım yüzyılı aşan, bir kaç gün öncesinedek Kadıköy vapurlarının kalktığı iskeleye bir tabelâ asmak gerektiği duyulmamıştı. Vapura bindi. 32 yıl önce de, bir günlüğüne Kadıköy vapurları bu iskeleden kalkmışlardı.

Gazetesini açtı. Gözü birinci sahifede bir fotoğraf ile bir yazıya takıldı. Günlerden 17 ocaktı. Yazıyı okumağa başladı: Tamir için Camialtı Tersanesine çekilen Köprünün Kadıköy İskelesi şiddetli lodos fırtınasına dayanamıyarak sulara gömülmüştür. Denizcilik Bankası Umum Müdürü Sami Şehbenderler, Köprü - Kadıköy iskelesi yeniden inşa edilecek, yeni iskele 2 milyon liraya malolacaktır, demiştir. İskele 18 aralık 1958 de tersaneye çekilmişti. 15 teşrinievvel 1936 yılında hizmete giren iskele

SAATİN ALTI — Son iskelenin saat altı da buluşma yeri olmakta devam etti. İskelenin 40 yıllık bir memurunun anlattığına göre, saatin altında günde 200 kişi buluşur, 200 kişi de boşuboşuna beklermiş. Saat, 23 yılı içinde 100 defa bozulmuştu. İskelenin bir başka özelliği de, kitapçı dükkânlarıydı.

BİR TARİH BATTI — İlk iki iskeleden hiç bir iz kalmamıştı. Son iskele de Haliç'te bütün hâtıraları ile sulara gömüldü. Her gün üzerinden 30 - 40 bin kişinin geçtiği batık iskelenin son fotoğrafı.

nün Kadıköy İskelesi

bundan 8492 gün sonra batmıştır.

8492 gün, dile kolaydı bu... Kadıköy iskelesinin dili olsaydı da, her gün üzerinden geçen, merdivenlerinden inen, saatin altında sevgilisini, eşini bekliyen insanların hikâyelerini anlatsaydı. Ama bu yüz binlerce insanın öyle renkli, öyle çeşitli hâtıraları vardı ki, bunları anlatmağa ne bir iskelenin ömrü, ne de dinlemeğe bir insanın hayatı yetişirdi. Orta yaşlı adam iskelenin boş kalan yerine bir defa daha baktı: «Bu iskele 23 yıl ne lodos fırtınalarına göğüs gerdi. Böyle Haliç koyundaki küçük bir fırtınayla batmaz. Olsa olsa, 23 yılın hâtıralarının yükünü çekememiş, ya da hâtıraları ile bağlandığı köprüden sökülmesine dayanamamıştır» diye mırıldandı.

Orta yaşlı adam Kadıköy iskelesinin tarihi ile yakından ilgileniyordu. Evinde tomar tomar gazete kupürleri, kitaplar vardı. O akşam eve gidince, ilk işi bu kupürleri aramak oldu. 15 teşrinievvel 1936 tarihini taşıyan bir akşam gazetesinde şöyle bir haber gözüne ilişti: «Akay iskelesi bu sabah değiştirildi. Bir müddetten beri Haliç'te inşa edilmekte olan Kadıköy vapurlarının kalktığı Akay iskelesi bugün saat 5 te bir römorkörle köprü başına getirilmiştir. 1908 yılında kurulan tek katlı iskeleden son vapur 10.30 da kalkmıştır. Bundan sonra Deniz Ticaret Müdürlüğünün maçunası eski iskeleyi Galata rıhtımına çekmiş, yerine de yeni iskele bağlanmıştır. Bugüne mahsus olmak üzere Kadıköy yolcuları, yandaki iskeleden vapura bineceklerdir. Yeni iskelenin resmi küşadını İktisat Vekili Celâl Bayar yapacaktır.»

Bir gün sonraki tarihi taşıyan bir sabah gazetesindeki haber ise şöyleydi: «Yeni iskele 7 duba üzerinde 80 metre boyunda, 24 metre eninedir. İki katlıdır. Üzerinde bir gazino ve büro odaları bulunmaktadır. 300 bin liraya malolmuştur. Paranın nısfını Akay, nısfını da Belediye ödemiştir. Vapurların güvertesi ile iskelenin ikinci katı arasında büyük bir seviye farkı vardır. Müteaddit iskelelerden inen yolcular aynı methalde birleşmekte, bu da izdihama sebep olmaktadır. Akay İşletmesi Müdürü Cemil Bey hataların düzeltileceğini söylemiştir.»

Orta yaşlı Kadıköylü'nün kitaplığında bu iskele ile ilgili kitaplar, makaleler de vardı. 1897 yılında yayınlanan «Mirat-ı İstanbul» adlı kitapta Mehmet Raif diğer bir devrin Kadıköy iskelesinden bahsediyordu: «Cesr-i cedidin büyük limana müteveccih bulunan kısmında fazla olarak iskeleler mevcuttur. Mezkûr iskeleler yine duba üzerinde inşa edilmiş olup, âdeta köprünün bir parçası gibidir. İskeleler yine zincir ve demirlerle hem köprüye, hem de ka'rı bahre merbuttur. Köprüden iskelelere üç dört basamak merdivenle inilir, birer küçük iskele ile geçilir. Üzerlerinde gazinolar, perükâr, kitapçı dükkânları bulunan iskeleler iki kısımdan ibaret olup, Galata kısmındaki taraf Kadıköy, Haydarpaşa, Adalar hattına âmed-ü şüt eden İdare-i Mahsusa vapurlarının yanaşmalarına mahsustur. Bu iskele üzerinde Haydarpaşa Şimendifer Kumpanyasının bilet tevzi memuruna ait bir baraka vardır. Bu canibe ihtimam gösterilmektedir.

Köprü üzerinde manzara fevkalâdedir .Köprünün ortasında durup etrafa nigâhban-ı temaşa eden bir rasıt, tarif ve tavsifine imkân olmıyan elvah-ı lâtife ve hayretbahşe karşısında müstağrak olur.»

Orta yaşlı adam: «Mehmet Raif de bu kitabında köprüyü amma da ballandıra ballandıra anlatmış» diye mırıldandı. Başka bir gazete çekti. Bir makalenin etrafını kırmızı kalemle çizmişti. Bu Aka Gündüz'ün bir yazısıydı.

«Ey Milleti... İstanbul'a gideceksenız zinhar, köprünün Kadıköy iskelesine çıkmayın!... Gıcırdıyan tahtalarını, çarpılmış parmaklıklarını, paslı zincirlerini ve kafanıza yıkılacak gibi sallanan sundurmasını görünce keyfiniz kaçar, güzel İstanbul'un zevkini alamazsınız. Ben kendi hesabıma İstanbul'a gittiğim zamanlar muhakkak Haydarpaşa'dan Üsküdar'a geçer oradan vapurla Beşiktaş'a çıkarım.»

Mehmet Raif'in «Mirat-ı İstanbul» adlı kitabında söz ettiği, 1 inci Kadıköy iskelesiydi. Aka Gündüz ise 2. iskeleyi kalemine dolamıştı. Ama 1936 da, yeni iskele konulduğu gün, Aka Gündüz yeminini bozmuş, «kız gibi» iskeleden vapura binmeğe başlamıştı. Ahmet Rasim üç iskelenin de tahtalarını aşındıran gedikli bir yolcuydu. Ancak, o iskeleden çok vapurları ele alırdı. «Vapurlar işlemiyor» derdi, «Bu vapurlar derya üzredir, deryada yüzemezler» derdi.

Orta yaşlı adam ertesi gün Kadıköy - Köprü iskelesinin bulunduğu yere son bir defa baktı. Denizde bir demet çiçek yüzüyordu. Belki de bu çiçek demeti saatin altında buluşan son çiftten kalan bir hâtıraydı.

KARŞI YAKA — Köprünün Kadıköy iskelesi gibi, Kadıköy'ün kendi iskelesi de hemen hemen aynı insanların hâtıralarını taşıyordu. Kadıköy iskelesinin 1918 de çekilmiş ve eski bir albümden alınmış fotoğrafı görülüyor.

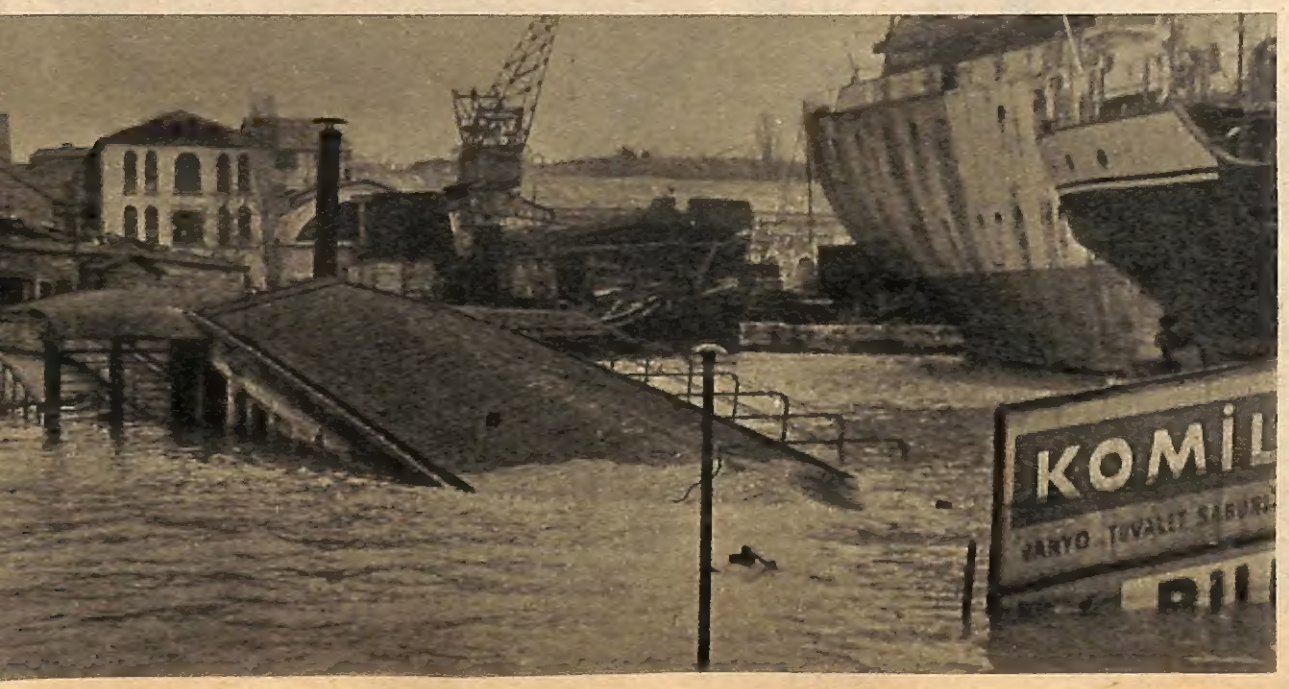

CRONIN!

En son, en güzel romanı:

BİR AŞK UĞRUNA

BU, bir yandan korkunç bir hayat mücadelesi, bir yandan gizli bir aşkın ıstırabı içinde çırpınan bir adamın romandır. En büyük gayesini veya sevdiği kadının şerefini feda etmek zorunda kalan adam bunlardan hangisini tercih edecekti?

CRONIN bu dramatik konuyu kendine has ustalıkla işlemiş, «sanatının zafer tacı» olarak kabul edilen harikulâde bir roman yaratmıştır.

Çeviren: Vahdet Gültekin

Nefis, sağlam ciltli, ayrıca beş renk resimli ceket kaplı.

10 Lira

Kataloğumuzu isteyiniz, ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR.

EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ

Okuyucularımız bu kitapları, bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİ'nden de temin edebilirler. Siparişler TAAHHÜTLÜ olarak gönderilir.

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Terbıyık Nezihbey Sok. 12 İstanbul

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Kıymetli okuyucularımızın mânasını tekrar istedikleri isimlerin hangi sayılarda çıkmış olduklarını bildiriyoruz: Ahmet 40, Alâeddin 65, Fiken 54, Hatice 85, Mahmut 84, Necdet 91, Olcayto 53, Remzi 84, Salâhattin 50, Suna 49, Selma 74, Sabriye 87, Server 111, Şevkiye, Şerafeddin 49, Türkân 58, Turan 65, Vehip 107, Zerrin 49.

Nevres +

Farsçada «Yeni yetişmiş, Tâze» anlamına gelen erkek isimlerindendir. Adaşlar arasında 18. asrın ortalarında yaşamış olan divan şâirlerimizden Abdürrezzak Nevres, 19. asır divan şâirlerinden Osman Nevres, 1872 de vefat eden Osmanlı vezir ve nazırlarından, şairliği ile de tanınmış Mehmet Nevres Paşa ve 1931 de vefat eden, ud çalmaktaki sanatı ve besteleriyle meşhur ûdi Nevres Bey de bulunuyor. Üstadın şu bestesi sevilen şarkılar arasındadır:

«İndim yârin bahçesine, gülden geçilmez,
Gülden geçtim, serden geçtim, yârden geçilmez.»

Dürrî, Dürriye +

Kadın ve erkek isimlerindendir. Dür, Arapçada inci demektir. İsimler «İnci gibi, inciden» anlamına gelir. Dürrü, düriye şeklinde kullanılması yanlıştır. Adaşlar arasında, soyundan, «Dürrizade» soyadlariyle, kıymetli devlet adamları yetişmiş olan, I. Mahmut zamanının Şeyhülislâm ve âlimlerinden Dürri Mehmet Efendi ve saz sanatkârı ve bestecilerimizden tanbur üstadı Dürri Turan da bulunmaktadır.

Mufahham +

«Hürmet ve tâzime nail» anlamına gelen Arapça erkek isimlerindendir. Türkçede karşılığı «Sayın» dır.

Bernâ +

Arapça kadın isimlerindendir. «Genç, civan» demektir.

Tamer +

Yeni neslin çocuklarında çok görülen, soyadı olarak da kullanılan bileşik isimlerdendir. «Mert insan, olgun erkek» anlamında (tam) ve (er) kelimelerinden erkek ismi yapılmıştır.

Ruşen, Ruşenî +

Farsçada «Aydınlık, ziya saçan, açık, belli» anlamına gelir. Adaşlar arasında gazetecilik, milletvekilliği ve sefirliklerde bulunmuş olan yazarlarımızdan Ruşen Eşref Ünaydın da vardır.

Nevhiz +

«Yeni yetişmiş, tâze» anlamına gelen kadın isimlerindendir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

ALERJİ

Adı en çok geçen bir rahatsızlıktır. Almanya'da beş milyon kişi bu dertten nasibini almakta, sadece saman nezlesi'nin Fransa'ya verdiği zarar yılda yüz elli milyar frank'ı bulmaktadır. Alerji, bünyemizin uzvi veya gayrı uzvi bir madde karşısında gösterdiği tepkidir. Kızarıklıklar, kaşıntılar, şişlikler şeklinde ortaya çıkar. Bu hastalığın tedavisinde hekimlik görevi daha ziyade hastanın kendisine düşer. Güç olmakla beraber, irade ve sabırla başarılması mümkündür.

ZAYIFLAMAK UĞRUNA

BIR kadın günlerden bir gün şiddetli karın ağrıları hisseder ve vücudunda kabarcıklar belirir. Tatlı tatlı kaşınır. Hekime baş vurur. O da bir, iki kalsiyum iğnesi yapar ve ilâçlar verir. Hasta biraz rahatlamıştır. Bir müddet sonra aynı belirtiler gene yoklar. Bu defa hekim alerji teşhisi koymuştur. Ama, henüz sebebini bilmemektedir. Kadına bir müddet sadece çay ve kızarmış ekmek, sonradan süt, haşlanmış et ve meyva yemesine izin verir. Hiçbirinden zarar görmez. Ama bir gün canı köfte çeker ve afiyetle yer. Çok geçmeden aynı kaşıntılar tekrar başlar. Hekim bu defa işi iyiden iyiye incelemeğe karar vermiştir. Köftenin terkibindeki maddeler arasında akla en uygun olanı yumurtadır. Netekim, Bir iki gün bolca yumurta yemesini söyler ve reaksiyonunu bekler. Aynı belirtiler kendini gösterir. Evet, sebep budur. Kadın bunun üzerine hekime zayıflamak niyetiyle, arkadaşlarından aldığı salık üzerine, uzun müddet yumurtadan başka bir şey yemediğini itiraf eder. Şu halde, ifrat derecede yenilen yumurta sebebiyle kadında bir «yumurta alerjisi» başlamıştır. Oysa, yıllar yılı durmadan yumurta yiyenler vardır, hiçbir şey olmazlar. İşte sır burada.

HAYVANLARA KARŞI HASSASİYET

Alerjiyi doğurabilecek sebepler, sayılamıyacak kadar çoktur. Gıda maddelerinin hepsi de buna sebep olabilir. Öte yandan bünyemiz, kedi, köpek ve kuşlara karşı da hassasiyet gösterebilir. İş bununla da bitmez. Çiçekler, kimyasal maddeler, ilâçlar, güzellik müstahzarları, baharat kokuları ve daha yüzlerce sebep sayılabilir. Toza ve hattâ iklim şartlarına karşı reaksiyon gösterenler bile vardır. Birçok hekimlerin hastaların kuştüyü yastık ve yorgan kullanmamalarını söylemelerinde hikmet vardır. Kuştüyü yatakta yatan çoğu insanların kısa zamanda astma ve bronşitten şikâyet ettikleri bir hakikattir. Alerji yapan maddenin vücuda bol miktarda girmesi, çeşitli hastalıklara yol açabilir. Bunların en belli başlıları astma, migren saman nezlesi, türlü mide, bağırsak ve deri hastalıklarıdır. Herhangi bir organik veya inorganik maddeye karşı hassasiyet derecesi yükselen her insan alerji olabilir. Hele alerjiye karşı irsî bir istidat mevcutsa bu iş daha da kolay olur. Alerji irsî olabilmekle beraber, aile mensuplarından herbirinin bünyesinin mutlaka aynı maddeye karşı hassas olması şart değildir.

BİR KUTU KİBRİT

Alerji sebebini bulup ortaya çıkarmak çoğu zaman hekim ve hasta için çetin bir iş olur. Berlin'de, parmak uçları ve gözlerinin altı iyiden iyiye şişmiş genç bir banka memuru hekime baş vurur. Doktorun cevabı şu olur: «Bir hafta içinde aynı şekilde bana gelen beşinci hastasınız. Bu da öbürleri gibi tipik bir kibrit alerjisi.» Hakikaten bu, piyasaya yeni çıkarılan bir kibritin sebep olduğu bir alerjidir. Netekim hasta komodinin üstünde duran kutuyu çöp kutusuna atınca hastalığından eser kalmaz. Demekki, bu kibritin içinde alerjik bünyelilere yaramıyacak inorganik bir madde vardı. Bakın bu hastalığın akla gelmiyecek muzipliğine.

ALERJİYİ YENMEK İÇİN

Alerjiyi tamamen yoketmek cidden güçtür. Başta yapılması gereken iş, suçlu maddenin yanına bile varmamaktır. Saman nezlesi'nden mustarip olanların, yaz mevsiminde adalara veya dağlık bölgelere gitmeleri tavsiye edilir. Tababette vücudun mukavemetini arttırmak için alerji yapan maddelerin özlerini, miktarını tedricen arttırmak suretiyle vücuda zerkederek suni reaksiyonlar meydana getirilir. Böylece bünye muafiyet kazanacaktır. Ama bu usûl çoğu zaman kesin netice vermez. Bronşial astma yapan şiddetli alerjilerde hastanın ateşinin suni olarak arttırıldığı bile vakidir. Bronşial astma ve müzmin alerjik nezlenin az miktarda röntgen ışınlarıyla tedavi edilmek yoluna gidildiği de son zamanlarda görülmektedir. Almanya'da tatbik edilen bu usulde burun, göğüs, dalak ve bazı sinir dokularına röntgen tedavisi tatbik olunmaktadır. Ama bu çeşit tedavinin kısa zamanda netice vermeyip, bilâkis aylara hattâ yıllara ihtiyaç gösterdiği de söyleniyor.

Netice olarak, tababet şimdilik bu sinsi hastalığın sırrını tam mânasiyle çözmüş değildir. Bu itibarla işin peşini bırakmıyarak, ağaç yaşken eğilir, misali, bir alerji «zeminine» meydan vermemek için egzama, astma veya ürtiker emaresi görülen çocuklarınızı derhal hekime götürünüz. Dikkat edeceğiniz ikinci mühim nokta da, vücuda mümkün olduğu kadar az ilâç sokmaktır. Hele hekim müsaadesi olmadan ilâç almak, bile bile alerjiye yol açmak demektir. Ve nihayet, dokunduğunu hissettiğiniz gıda maddesini, en sevdiğiniz yemek bile olsa, katiyen yemeyiniz.

BİLMECE

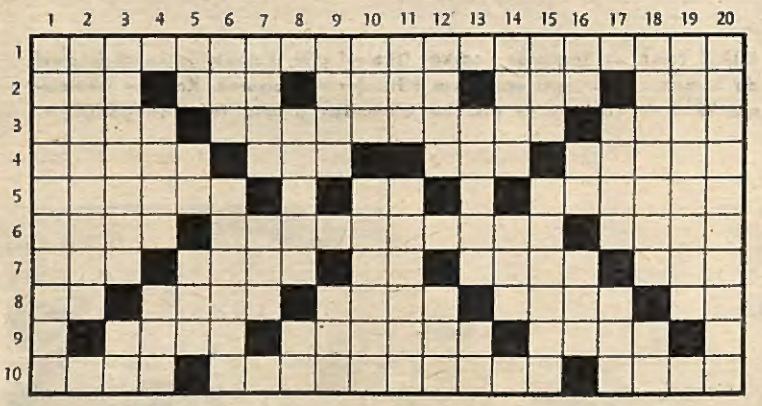

SOLDAN SAĞA : 1: Bayram selâmı. 2: Göz rengi — Kızartma âletlerinden — Mithat Paşa'nın sürüldüğü şehir — Aşağı taraf — Istırap (yeni terim). 3: Okuyucu — Acıdan şikâyet ettirme — Tersi ışık. 4: Arap Yarımadasında bir körfez — Leke — Tersi su oluğu — Kastamonu'nun ilçelerinden. 5: Bir kadın ismi — Bağlantı takısı — Kalburdan geçirilen. 6: Mihrak (yeni terim) — Ecemiz — Yugoslav Mareşalı. 7: Geniş olmıyan — Anlayış — Tersi köpek — Tabii felâket veya çok güzel — Baş hastalığı. 6: Güzel sanat — Misafiri ağırlamak — Ayın etrafındaki halka — Şark'taki akar sularımızdan birinin adı — Alfabede bir harf. 9: Acı — Dörtköşe desenli — Peki. 10: Tersi zait (yeni terim) — Tükenmeye başlıyan yiyecek (iki kelime) — Köpek cinsi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Tek yaşıyanların kiraladıkları. 2: İlgili. 3: Cerihayı bandla — Erken. 4: En güzeli horozda bulunur — Yükseltme. 5: Azık — Masset — Tersi acı. 6: Tersi gümüş — Cilt hastalığı. 7: Aydınlık — Sır (eski terim). 8: Zarar — Alfabe harflerinden. 9: Saksı çiçeklerinden — Durum. 10: Tersi Karadeniz uşağı — Bir saz. 11: Tersi sarp — Nüşedilen. 12: Küçük — Göz rengi. 13: İ E A üzerine konulan yanyana iki noktanın adı — Eser. 14: Demir malzemelerden — İcra. 15: Eski sivil rütbe — Çiğneyip yassıltarak. 16: Yeşillik — Kırmızı — Demirin dövülme çağı. 17: Sonsuzluk ifade eder — Kümbet yahut mânia. 18: Balkan Harbi'nde kaybettiğimiz liman şehri — Uzak işareti. 19: Eskiden kadınlarda pek moda idi. 20: Alyans takma hâdisesi.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

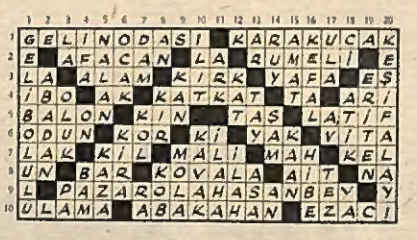

KARİKATÜR

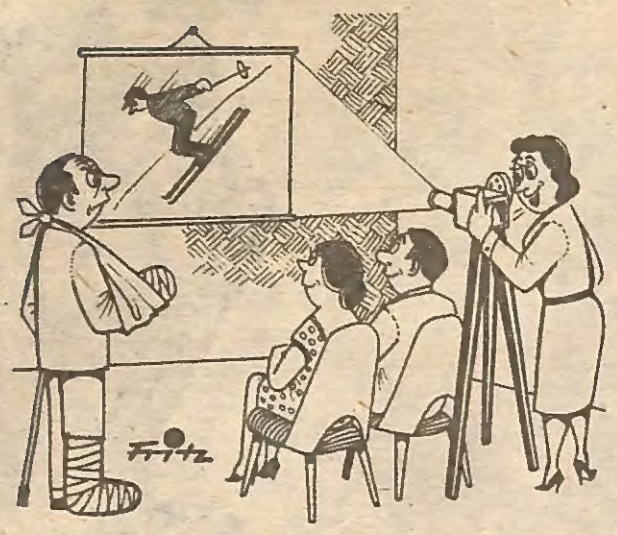

— Kocam son inişinde...

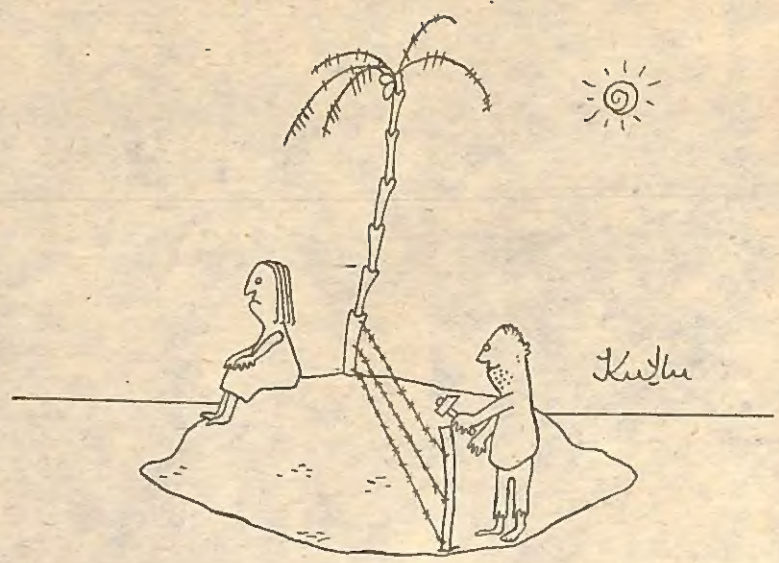

— Paketi bu kısmı üste gelecek şekilde gönderin, çünkü zeytinyağı şişesine mantar bulamadım.

— Karın nerede ise gelir. Paraları hemen kasaya koy...

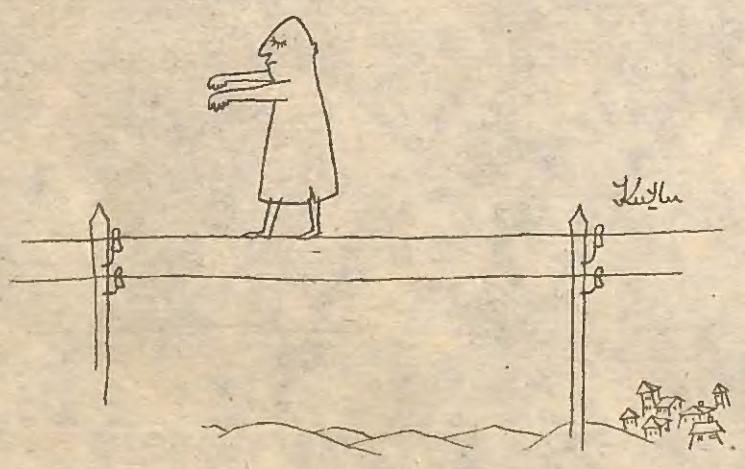

Uyur - gezer

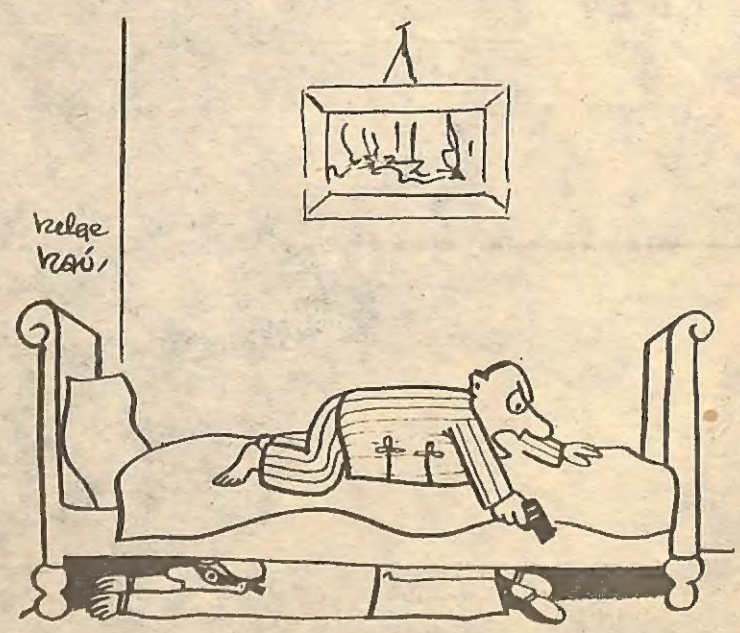

— Eller yukarı!..

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

MEMLEKET MANZARALARI : I

BOTAN GEÇİDİ Siirt vilâyet merkezinin yaya yarım saat doğusunda Kayabaşı denen bir mevki vardır. Buranın yüzlerce metre altından meşhur Botan suyu ihtişamla güneye doğru akar. Büyük Yunan yazar ve kumandanı Xenephon M.Ö. 398 de Mezopotamya'dan kaçarken 10.000 arkadaşı ile bu sudan geçerek Bitlis istikametine yönelmiş, oradan da Muş yolu ile Karadeniz'e ulaşmıştır. Siirt'in Botan geçidi, Amerika'nın Arizona Millî Parkı'ndaki meşhur derin dağ boğazları ve Kolorado vâdisi ile mukayese edilecek bir azamette ve yurdun en ilgi çeken yerlerinden biridir. **(Fotoğraf: MUVAFFAK UYANIK)**